

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

**Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra
celoživotního učení**

**Secondary Vocational Schools and Secondary Training
Institutions as Centres for Lifelong Learning**

Iva Halbichová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Helena Marinková, Ph.D.

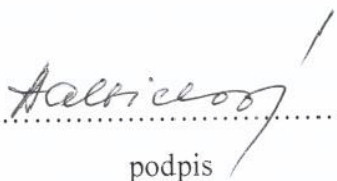
Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství praktického vyučování a odborného
výcviku

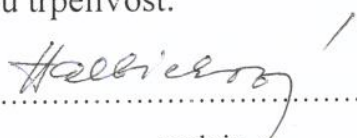
2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního učení vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 31. března 2015

.....
podpis

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování paní PhDr. Heleně Marinkové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady, věcné připomínky, vstřícnost, podporu a velkou trpělivost.

.....
podpis

HALBICHOVÁ, Iva. *Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního učení*. [Secondary Vocational Schools and Secondary Training Institutions as Centres for Lifelong Learning]. Praha, 2015. 85 s., [7] s. příl., Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta. Katedra pedagogiky.

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá problematikou celoživotního učení a dalšího vzdělávání, historií i významem celoživotního vzdělávání v současnosti, dále pak legislativou a uznáváním výsledků dalšího vzdělávání.

Cílem bakalářské práce je popsat a zhodnotit důležitost a význam center celoživotního učení na středních odborných školách a středních odborných učilištích.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou.

Teoretická část je zaměřena na celoživotní vzdělávání od jeho počátků až po současnost. Popisuje etapy a formy celoživotního vzdělávání, motivaci ke vzdělávání a legislativu vzdělávání dospělých. Definuje klíčové pojmy a charakteristické prvky celoživotního učení a dalšího vzdělávání. Zabývá se významem celoživotního učení v současnosti a uznáváním výsledků dalšího vzdělávání, dále pak středními odbornými školami a středními odbornými učilišti jako centry celoživotního učení a realizací celoživotního učení na naší škole.

V praktické části je prezentováno celoživotní učení na naší škole a v závěru práce bude analyzována zpětná vazba, která bude provedena formou dotazníkového šetření.

Praktická část popisuje průběh a výsledky výzkumu, který byl proveden na vzorku účastníků jednotlivých kurzů za pomoci dotazníků. Cílem výzkumu bylo zjistit přístup účastníků k celoživotnímu vzdělávání a faktory podílející se na jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání.

Klíčová slova: celoživotní učení, centra CŽU, dílčí kvalifikace, formální vzdělávání, informální učení, kurzy, neformální vzdělávání, rekvalifikace, školení, vzdělávání dospělých

HALBICHOVÁ, Iva. *Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního učení*. [Secondary Vocational Schools and Secondary Training Institutions as Centres for Lifelong Learning]. Praha, 2015. 85 p., [7] p. enc., Bachelor thesis (Bc). Charles University in Prague. Faculty of Education. Department of Education.

Annotation:

The bachelor thesis is concerned with issue of lifelong learning and further education, history of the lifelong learning and its contemporary relevance, and moreover, with the legislation and approval of learning outcomes of further education.

The aim of the bachelor thesis is to describe and assess the importance and relevance of the centers for lifelong learning at vocational schools. The thesis is divided into two parts, the theoretical and practical parts. The theoretical part focuses on the lifelong learning from their early beginnings up to the present day. The stages and forms of the lifelong learning, motivation for learning, and legislation of adult education, are described. The thesis defines the key concepts and characteristic components of lifelong learning and further education, and focuses on the relevance of the lifelong learning today and approval of learning outcomes of further education, further, an attention is paid to vocational schools and training colleges as a centers for lifelong learning, and the realization of lifelong learning at our school.

In the practical part is presented the lifelong learning at our school and at the end of the thesis, there will be analysis of the feedback, which will be done by questionnaire.

The practical part describes the course and the results of the research, which was conducted on a sample of participants in each course using the questionnaires. The aim of the research was to determine the participants' access to lifelong learning and the factors contributing to their motivation for lifelong learning.

KEYWORDS: lifelong learning, centres for lifelong learning, partial qualification, formal education, informal learning, courses, informal education, retraining, trainings, adult education

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1. Celoživotní učení.....	11
1.1 Všeobecný úvod.....	12
1.2 Historie vzdělávání dospělých	12
1.3 Historie vzdělávání dospělých u nás.....	13
1.4 Celoživotní vzdělávání v současnosti	13
1.5 Vymezení pojmu celoživotní učení	14
1.5.1 Kategorie celoživotního vzdělávání.....	16
1.5.1.1 Formální vzdělávání.....	16
1.5.1.2 Neformální vzdělávání	17
1.5.1.3 Informální učení	17
1.5.2 Etapy celoživotního vzdělávání	18
1.5.2.1 Počáteční vzdělávání.....	19
1.5.2.2 Další vzdělávání	20
1.6 Motivace ke vzdělávání dospělých	21
1.6.1 Problémy motivace ve vzdělávání dospělých	22
1.7 Legislativa vzdělávání dospělých	23
1.7.1 Související dokumenty	25
1.7.2 Uznávání výsledků neformálního vzdělávání	28
1.7.3 Národní soustava kvalifikací.....	28
1.7.4 Projekt Uznávání výsledků neformálního vzdělávání - UNIV	29
1.7.5 Projekt UNIV 2 - Kraje	30
1.7.6 Projekt UNIV 3	30

1.7.7	Instituce zabývající se koordinací celoživotního učení.....	32
1.7.8	Evropská spolupráce v celoživotním učení.....	35
2.	Centra celoživotního učení	37
2.1	Školy jako centra celoživotního učení	37
2.2	Přínosy pro střední školy a střední odborná učiliště	38
2.3	Ohrožení středních škol a středních odborných učilišť	39
3.	Realizace CŽU na naší škole	41
3.1	Hlavní údaje o škole	41
3.2	Možnosti dalšího vzdělávání	41
3.2.1	Otevřené kurzy (kurzy organizované školou).....	42
3.2.2	Kurzy na objednávku	46
3.2.3	Rekvalifikační kurzy (úřad práce).....	46
3.2.4	Dílčí kvalifikace (ověřování)	46
3.3	Hlavní partneři školy	49
3.3.1	Partneři školy	49
3.3.2	Partneři školy SOŠ-E, Na Průhoně	49
3.3.3	Partneři SOŠ-S, Na Moráni.....	49
3.3.4	Partneři SZŠ, Palackého.....	50
	PRAKTICKÁ ČÁST	51
4.	Definování problému výzkumu	51
4.1	Cíle průzkumu.....	51
4.2	Stanovení předpokladů	51
5.	Metodika výzkumu	53
5.1	Popis zkoumaného vzorku	53
5.2	Sběr dat	54
5.3	Dotazníkové šetření	54

6.	Výsledky dotazníkového šetření.....	56
6.1	Zpracované údaje jednotlivých dotazníků	56
6.2	Testování stanovených předpokladů.....	79
6.3	Shrnutí.....	80
ZÁVĚR		82
Seznam použité literatury:		84
Elektronické zdroje:		85
Seznam tabulek:		87
Seznam grafů:		87
Seznam příloh:		89

ÚVOD

„Prvním krokem na cestě ke štěstí je učení se.“

Dalajlama

Když jsem vybírala mezi možnými tématy bakalářské práce, nejvíce mě oslovilo téma celoživotního učení.

Celoživotní učení představuje koncepční změnu pojetí tradičního vzdělávání. Zahrnuje všechny možnosti učení v dětství i v dospělosti, v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému i mimo něj. Celoživotní učení umožňuje získávat stejné kompetence různými cestami v průběhu života a podporuje flexibilní přechod mezi vzděláváním a zaměstnáním.

Pracuji ve školství patnáct let a v oblasti dalšího vzdělávání se aktivně zapojuji. Spolupracovala jsem s kolegy na projektech UNIV, UNIV 2 KRAJE i na probíhajícím projektu UNIV 3 a dalších projektech. Podílela jsem se na vytvoření dílčích kvalifikací zedník a obkladač, na naší škole proběhlo i jejich pilotní ověřování. Jsem lektorkou dalšího vzdělávání dospělých a příležitostně učím v různých kurzech, rekvalifikacích či školeních.

Vzdělávání dospělých mě zajímá, proto se této problematice věnuji a stále se snažím získávat nové poznatky a zkušenosti v této oblasti. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro zpracování tématu problematiky vzdělávání dospělých s ohledem na rozvíjející se podporu dalšího vzdělávání dospělých v podmínkách středních škol a středních odborných učilišť.

Ve školství pracuji od roku 2000 jako učitelka odborných předmětů na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole v Chomutově. Původní profesí jsem stavař a dříve jsem pracovala jako projektant, stavební technik a stavbyvedoucí. Zkušenosti z praxe stále využívám i dnes v rámci výuky odborných předmětů. Pocházím z Chomutova. V tomto regionu je poměrně vysoká nezaměstnanost. Proto si myslím, že je zde velmi důležité věnovat pozornost dalšímu vzdělávání, abychom byli schopni obstát na rychle se měnícím trhu práce.

Celoživotní učení je jedním z rozhodujících faktorů ovlivňujících kvalitu lidských zdrojů, a tím konkurenceschopnost dané země. Vyžaduje zapojení klíčových aktérů na úrovni vlády, regionů, podniků i jednotlivců. Investice vložené do celoživotního učení jsou investicemi rozvojovými a dosahují tak nejvyšší priority.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí na teoretickou a praktickou část. Obě části se však navzájem prolínají a jsou vytvořeny na základě poznatků z dostupné odborné literatury, právních norem, zákonů a odborných dokumentů týkajících se dané problematiky.

Teoretická část je zaměřena na celoživotní vzdělávání od jeho počátků až po současnost. Popisuje etapy a formy celoživotního vzdělávání, motivaci ke vzdělávání a legislativu vzdělávání dospělých. Definiuje klíčové pojmy a charakteristické prvky celoživotního učení a dalšího vzdělávání. Zabývá se významem celoživotního učení v současnosti a uznáváním výsledků dalšího vzdělávání, dále pak středními odbornými školami a středními odbornými učiteli jako centry celoživotního učení a realizací celoživotního učení na naší škole.

V praktické části jsou zjišťovány postoje dospělých k jejich dalšímu vzdělávání a to pomocí dotazníkového šetření.

Práce je členěna do jednotlivých kapitol a ty jsou dále členěny na podkapitoly. Na tyto kapitoly navazuje závěr práce, ve kterém je provedeno shrnutí práce.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Celoživotní učení

Celoživotní učení by se mělo prolínat celým životem člověka a všemi jeho složkami, jak pracovními tak i osobními. Je to proces, který probíhá napříč všemi životními situacemi.

Termín celoživotní učení spíše vyjadřuje schopnost člověka neustále se chtít učit, nežli nepřetržité studium. Termín celoživotní učení byl zaveden právě proto, aby byl kladen důraz na aktivní učení samotného jednotlivce. Celoživotní učení by nemělo zahrnovat jen rozvíjení se v rámci svých pracovních či vzdělávacích aktivit, tzn. rozvíjení dovedností, schopností a klíčových kompetencí ve svém profesním životě, ale také samotné učení člověka v jeho osobním životě.

„Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života.“¹

Celoživotní učení je tedy proces, který by měl člověka provázet od jeho útlého dětství až do pokročilého věku. Základy pro celoživotní učení jsou vytvářeny již v průběhu základního vzdělávání. Na tomto stupni vzdělávání by si všichni měli osvojit základy dovednosti umět se učit. V dalších stupních vzdělávání by měl jednotlivec získávat odborné i teoretické dovednosti a znalosti, které v praxi bude umět použít při řešení problémů ekonomických, sociálních, morálních, environmentálních apod.²

¹ *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, s. 25-37. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

² *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, s. 37. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

1.1 Všeobecný úvod

Jan Amos Komenský byl prvním, kdo přišel s konceptem celoživotního učení a koneckonců i s konceptem učícího se světa, se zásadou vzdělávání všech sociálních skupin i národů bez jakékoli diskriminace: “První, čeho si přejeme, je, aby tak plně a k plnému lidství mohl být vzděláván ne jeden člověk nebo několik mnoho, nýbrž lidé vespolek i každý zvlášť, mladí i staří, bohatí i chudí, urození i neurození, muži i ženy, zkrátka každý, komu se stalo údělem, narodit se člověkem, aby konečně jednou bylo celé lidské pokolení vzděláno po všech věkových stupních, stavech, pohlavích a národech.“

Prvky výchovy a vzdělávání dospělých lze nalézt ve všech jeho dílech, ale především v práci *Obecná rozprava o nápravě věcí lidských* (část čtvrtá nazývaná *Pampedia*) předešel dobu o několik staletí, když poukazoval na nutnost, možnost a snadnost toho, aby lidé byli učeni všichni, všemu a všestranně - omnes, omnia, omnio.³

1.2 Historie vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých má svoji historii, která se odvíjí v závislosti na rozvoji společenském. Starověk znamenal jisté základy pro vzdělávání dospělých, které jsou patrné i ve středověku, kdy křesťané celoživotně vzdělávali své věřící. Renesance, to nebyl jen návrat k antickým ideálům, ale i návrat ke vzdělávání dospělých, o kterých mluví řada myslitelů, především Komenský, který předznamenává nutnost celoživotního vzdělávání. Průmyslová revoluce neznamenal jen rozvoj, ale i potřebu kvalifikované síly, tedy nutnost odborného vzdělávání. A tak v průběhu 19. a začátkem 20. století vzniká celá řada vzdělávacích institucí. Po druhé světové válce sehrály velkou roli i nadnárodní instituce jako Organizace spojených národů, nebo UNESCO. V současnosti je vzdělávání dospělých středem pozornosti všech, protože všichni pochopili, že vzdělávání je investicí nejnávratnější.⁴

³ PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J. A. Komenského, 2003, s. 34. ISBN 8086723038.

⁴ PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J. A. Komenského, 2003, s. 42. ISBN 8086723038.

1.3 Historie vzdělávání dospělých u nás

Zjednodušený nástin historie vzdělávání dospělých u nás. Organizované vzdělávání dospělých v České republice datujeme od počátku 19. století. V první polovině tohoto století to byly ojedinělé pokusy, vzniklé další vlnou osvobození člověka a jeho možností volby, od poloviny století bylo vzdělávání dospělých neseno na vlně národního obrození. V soupeření o vliv vzdělávací spolky zakládala církev i politické strany. Po první světové válce vznikají tzv. lidové školy, vzniká Dělnická akademie, Socialistická akademie a další. Technický pokrok, doprovázený zvyšováním produktivity, si vynutil i organizování podnikového vzdělávání. Nejpropracovanější byl systém Baťův. Po roce 1948 převládá v dalším vzdělávání komunistická indoktrinace, především ve vzdělávání občanském, ale je zanášena i do vzdělávání odborného. Organizace tohoto vzdělávání byla velmi dobrá, protože byla součástí centrálního plánování a rozhodování. Tato situace trvala až do roku 1989, kdy došlo ke společenské změně a vzdělávání dospělých se stalo součástí tržních sil – nabídky a poptávky⁵

1.4 Celoživotní vzdělávání v současnosti

Jak je již výše uvedeno, myšlenka celoživotního učení není nová, v současnosti se však čím dál tím více prosazuje snaha o její realizaci. Mezi prioritní rozvojové oblasti současného celoživotního učení dle Memoranda o celoživotním učení uvádí M. Beneš⁶ tyto oblasti:

- oceňování učení, a to jak formálního tak neformálního i informálního;
- přehodnocovat poradenství;
- větší investice do lidských zdrojů;
- přibližování učení domovu;
- nové základní dovednosti či kompetence pro všechny;
- inovovat vyučování i učení.

⁵ PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J. A. Komenského, 2003, s. 48. ISBN 8086723038.

⁶ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, s. 29. ISBN 9788024725802.

M. Beneš⁷ dále konstatuje, že v současnosti:

- hodnota a prestiž vzdělání čím dál více roste, a tím se zvětšuje zájem o vzdělávání dospělých;
- problematika vzdělávání dospělých se stala součástí personální politiky v organizacích;
- prudký nárůst nestátních nabídek na vzdělávání dospělých;
- učení se stává součástí života;
- vzdělávání dospělých proniká i do nově vznikajících sociálních hnutí;
- lidé si jsou vědomi probíhajících změn ve společnosti a jsou náročnější a kritičtější.

Podle M. Beneše⁸ se v dnešní době dá vycházet z toho, že se potenciálně může vzdělávat téměř každý. Skutečnost je však odlišná, značná část populace se systematicky nevzdělává, přestože uznává nutnost celoživotního vzdělávání. Souhlas však neznamená aktivní účast.

Celoživotní vzdělávání však otevírá cestu nejen k úspěšné kariéře, ale i k vytvoření produktivního, plnohodnotného a spokojeného života, umožňujícího nejen určitou nezávislost, ale také možnost aktivního ovlivňování společenských procesů. Učení se tak stává naším celoživotním partnerem.

1.5 Vymezení pojmu celoživotní učení

„Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení – ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života.“⁹ Formální vzdělávací systém vytváří pro toto pojetí

⁷ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, s. 27-28. ISBN 9788024725802.

⁸ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, s. 82. ISBN 9788024725802.

⁹ *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, s. 25-37. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

celoživotního učení nezbytné základy, tvoří však jen jednu jeho část. Každému člověku by měly být poskytovány možnosti vzdělávat se v různých stádiích svého života v souladu s jeho možnostmi, potřebami a zájmy. Celoživotní učení chápe veškeré učení jako nepřerušenu kontinuitu „od kolébky do hrobu“. Vysoce kvalitní základní a všeobecné vzdělávání pro všechny, od nejútlejšího dětství, je jeho základnou. Mělo by zajistit, že se člověk „naučí učit se“ a že bude mít k učení pozitivní postoj. Následující počáteční odborné vzdělávání a příprava by měla vybavit člověka novými dovednostmi vyžadovanými v ekonomice založené na znalostech.¹⁰

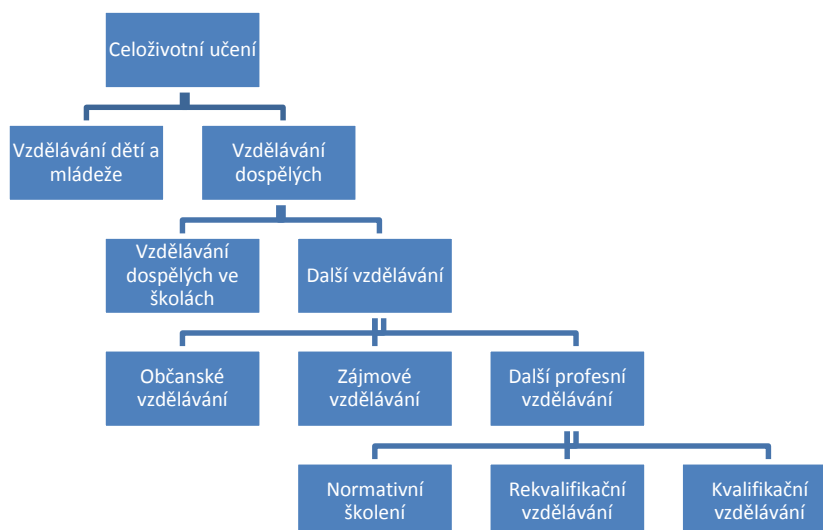
Pozornost celoživotního vzdělávání se zaměřuje na učícího se jednotlivce a jeho potřeby. Celoživotního vzdělávání proto pokládá velký důraz na každého jednotlivce a na jeho vzdělávací potřeby, čehož je důkazem i celková strategie celoživotního učení.

Celoživotní učení je v ideálním pojetí považováno za nepřetržitý proces, ve skutečnosti jde spíše o neustálou připravenost člověka učit se než o neustálé studium. Vychází se přitom ze zásady, že konkrétní získané kompetence nejsou tak cenné jako schopnost učit se. Mluví se tedy spíše o celoživotním učení, nikoliv vzdělávání, aby se tím zdůraznil význam i takových učebních aktivit každého jednotlivce, které nemají organizovaný ráz, tzn. samostatného učení, učení při práci ap.

Celoživotní učení tedy zahrnuje:¹¹

¹⁰ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

¹¹ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

Celoživotní učení je společnou střechou, pod kterou by se měly sjednotit všechny druhy vzdělávání.¹²

1.5.1 Kategorie celoživotního vzdělávání

Celoživotní vzdělávání můžeme dle Strategie celoživotního učení ČR (2007) dělit do tří skupin na formální vzdělávání, neformální vzdělávání a informální učení.

1.5.1.1 Formální vzdělávání

Formální vzdělávání se realizuje ve vzdělávacích institucích, nejčastěji na školách. Funkce, cíle, obsahy, organizační formy a způsoby hodnocení jsou předem definovány a vymezeny. Zahrnuje na sebe navazující vzdělávací stupně (jesle, mateřská škola, základního vzdělání, středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem, středního vzdělání s maturitní zkouškou, vyššího odborného vzdělání v konzervatoři, vyššího odborného vzdělání, vysokoškolského vzdělání), které po absolvování jsou potvrzovány příslušnými osvědčeními. Výstupem je tedy nějaký druh oficiálního a celospolečensky přijímaného certifikátu, který potvrzuje získaný stupeň vzdělání např.: vysvědčení, diplom, atd.¹³

¹² Memorandum o celoživotním. *Národní vzdělávací fond* [online]. [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://old.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>

¹³ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

1.5.1.2 Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání je zaměřeno na získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které pomáhají jedinci zlepšit jeho pracovní či společenské uplatnění. Toto vzdělávání bývá poskytováno zpravidla v zařízeních zaměstnavatelů, soukromých vzdělávacích institucích, neziskových organizacích, ale i ve školských zařízeních.

Nezbytnou podmínkou pro realizaci tohoto druhu vzdělávání je účast odborného lektora, učitele nebo proškoleného vedoucího. Toto vzdělávání však nevede k získání uceleného stupně vzdělání.¹⁴

Do neformálního vzdělávání zahrnujeme např.:

- organizované volnočasové aktivity
- kurzy cizích jazyků
- počítačové kurzy
- řidičské kurzy
- rekvalifikační kurzy
- krátkodobá školení
- přednášky

1.5.1.3 Informální učení

Informální učení je proces získávání vědomostí, dovedností a kompetencí z každodenních činností či zkušeností osvojených např. v rodině, v práci nebo ve volném čase. Toto učení je neorganizované, zpravidla nesystematické a institucionálně nekoordinované na rozdíl od formálního či neformálního vzdělávání. Zahrnuje i sebevzdělávání.¹⁵

U celoživotního učení se předpokládá prolínání uvedených forem učení v průběhu celého života, a to v podstatě vždy a všude. Tedy ani termín „celoživotní“ úplně nevyhovuje, protože se zaměřuje pouze na časovou dimenzi vzdělávání, proto se začíná

¹⁴ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

¹⁵ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

používat i termín „všeživotní“ učení, který klade důraz na to, že učení probíhá ve všech prostředích.¹⁶

1.5.2 Etapy celoživotního vzdělávání

Celoživotní učení představuje koncepční změnu v pojetí vzdělávání, dá se členit do dvou základních etap: počáteční a další vzdělávání¹⁷

¹⁶ *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

¹⁷ Průvodce dalším vzděláváním. In: [online]. Praha: MŠMT, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

1.5.2.1 Počáteční vzdělávání

Především kvalitní základní a všeobecné vzdělávání, by mělo být základem pro celoživotní učení. Schopností školy má být vybavit každého jednotlivce vhodným vzděláním a připravit jej tak k procesům, které nazýváme celoživotní vzdělávání.

Počáteční vzdělávání zahrnuje základní, střední i terciární vzdělávání. Podrobně se tímto rozdělením zaobírá Strategie celoživotního učení ČR, která rozlišuje:

1. základní vzdělávání (primární a nižší sekundární stupeň ISCED 1, 2):
 - má všeobecný charakter a kryje se zpravidla s dobou plnění povinné školní docházky;
2. střední vzdělávání (vyšší sekundární stupeň – ISCED 3, 4):
 - má všeobecný nebo odborný charakter, který bývá zakončen:
 - maturitní zkouškou (ISCED 3A);
 - výučním listem či závěrečnou zkouškou (ISCED 3C);

Sem řadíme i nástavbové studium pro absolventy středního vzdělání s výučním listem, které je zakončené maturitní zkouškou (ISCED 4).

3. terciární vzdělávání (ISCED 5, 6):
 - zahrnuje vzdělávací nabídky následující zpravidla po vykonání maturitní zkoušky.

Terciární vzdělávání poskytuje:

- specializované vzdělání odborné nebo umělecké;
- vysokoškolské vzdělávání uskutečňované vysokými školami;
- vyšší odborné vzdělávání uskutečňované vyššími odbornými školami;
- vyšší odborné vzdělávání v konzervatořích.

Strategie celoživotního učení ČR dodává, že počáteční vzdělávání může být kdykoli ukončeno, a to po splnění povinné školní docházky, vstupem na trh práce či přechodem mezi ekonomicky neaktivní obyvatelé.¹⁸

¹⁸ Strategie celoživotního učení [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

1.5.2.2 Další vzdělávání

Další vzdělávání je úzce propojeno s ostatními systémy vzdělávání, má úzký vztah i k terciálnímu vzdělávání a navazuje na stupně počátečního vzdělávání, což potvrzuje i Strategie celoživotního učení, která uvádí že, další vzdělávání je vzděláváním či učením, které probíhá až po dosažení určitého stupně vzdělání, tedy až po prvním vstupu vzdělávajícího se na pracovní trh.

S tím souhlasí i další možné vysvětlení, které lze nalézt v § 2 zákona č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, kde se dalším vzděláváním chápou takové vzdělávací aktivity, které nejsou počátečním vzděláním.

Nejdříve po ukončení počátečního vzdělávání je tedy možno účastnit se dalšího vzdělávání, potom ale již v průběhu celého dalšího života.¹⁹

Podle Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v České republice (2009/10) další vzdělávání a odbornou přípravu zajišťují:

- školy včetně škol vysokých;
- zaměstnavatelé;
- orgány veřejné správy a samosprávy a jejich vzdělávací instituce;
- nestátní neziskové organizace včetně profesních;
- komerční subjekty.

V současné době je často vyzdvihována skutečnost, že právě další vzdělávání je důležitým faktorem růstu produktivity a konkurenceschopnosti ekonomiky. Pozitivní důsledky pro ekonomiku by mělo přinášet zejména další vzdělávání profesně orientované, jež by mělo přispívat k vyšší schopnosti inovací, pružnosti pracovních sil, rychlé adaptaci na nové technologie a technologické postupy, metody práce atd.

MŠMT si tuto důležitost uvědomuje a v Průvodci dalším vzděláváním uvádí, že primárním zájmem MŠMT v oblasti dalšího vzdělávání „*Je tedy takové vzdělávání, které*

¹⁹ Průvodce dalším vzděláváním. In: [online]. Praha: MŠMT, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

vede přímo či nepřímo ke zvýšení konkurenceschopnosti jedince, k zlepšení jeho pozice na pracovním trhu, a tím i zvýšení produktivity a konkurenceschopnosti celé ČR.“²⁰

Další vzdělávání se člení do následujících oblastí:

1. všeobecné vzdělávání:

tato oblast je pro menšinu, která ho nenabyla v počátečním vzdělávání, jsou to např. kurzy na doplnění základního vzdělání pro ty, kteří jej nedosáhli, ale i přípravné kurzy k přijímacím zkouškám, k jazykovému vzdělávání apod.

2. odborné (profesní) vzdělávání a příprava:

tato oblast zahrnuje získání, rozšíření či doplnění kvalifikace a rekvalifikace; zde je důležité poznamenat, že u některých povolání je nutností povinné aktualizování vědomostí či dovedností.

Odborné vzdělávání je velice důležité, protože zásadně ovlivňuje šance jednotlivce na možnost uplatnění v profesním prostředí, ale i v životě celé společnosti. Svět práce je nejen prostorem intenzivního pracovního výkonu, ale i prostorem pro sebeuplatnění a seberealizaci. Právě z tohoto aspektu je třeba přistupovat k nejdůležitějšímu významu celoživotního vzdělávání, kterým je zaměstnatelnost a uplatnitelnost na trhu práce.

3. zájmové a občanské vzdělávání:

- pokrývá zájmy občanů např. v oblasti kultury, sportu, politiky, apod.

1.6 Motivace ke vzdělávání dospělých

Motivace zaměřuje chování jedince, dynamizuje ho a udržuje jeho aktivitu do okamžiku dosažení stanoveného cíle.

V odborné literatuře se rozlišuje mezi motivací vnitřní a vnější. Vnitřní motivace vychází přímo ze samotného jedince, který v určité vzdělávací aktivitě nalézá potěšení a

²⁰ Průvodce dalším vzděláváním. In: [online]. Praha: MŠMT, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

bývá pro něho příjemná. Vnější motivace bývá chápána jako výsledek vnějších tlaků, kdy jedinec vstupuje do vzdělávání, přesto že to není jeho osobní přání.²¹

M. Beneš uvádí následující typy motivů pro účast na dalším vzdělávání:²²

- sociální kontakt - účastníci se snaží navázat kontakty, přátelství, skupinové aktivity;
- sociální podněty - účastníci se snaží o nalezení prostoru nezatěžovaného každodenními tlaky a frustracemi;
- profesní důvody - souvisejí s rozvojem či zajištěním vlastní pozice v zaměstnání;
- participace na politickém, komunálním životě - zlepšení svých schopností v této oblasti;
- vnější očekávání - účastník následuje doporučení přátel, zaměstnavatele apod.;
- kognitivní zájmy - tato motivace odpovídá klasické představě, vychází z vlastní hodnoty znalostí a jejich získávání²³.

Problematika motivace se odráží i v Průvodci dalšího vzdělávání, ve kterém se uvádí, že „výrazně vyšší měrou se tedy dále vzdělávají ti, kteří již kvalitní formální vzdělání získali a většinou i zastávají dobré sociální postavení, naopak ti, jejichž formální vzdělání není na příliš dobré úrovni a kteří by tedy pravděpodobně mohli dalším vzděláváním získat nejvíce, se dalšímu vzdělávání a učení věnují jen ve velmi omezené míře.“²⁴

1.6.1 Problémy motivace ve vzdělávání dospělých

²¹ *Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 97-98. ISBN 978-80-210-4779-2.

²² BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, s. 136. ISBN 9788024725802.

²³ BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, s. 136. ISBN 9788024725802.

²⁴ Průvodce dalším vzděláváním. In: [online]. Praha: MŠMT, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

V odborné literatuře je popsána celá řada problémů související s motivací, nejčastěji se však hovoří o problémech souvisejících s postoji dospělých ke vzdělávání, s ekonomickými podmínkami a organizačními možnostmi.

J. Kalous a A. Veselý dodávají, že kdo si chce udržet či zvýšit svou životní úroveň, ten se musí celoživotně vzdělávat, aby stihl reflektovat rychlé změny, kterými svět prochází. Možnost individuálního úspěchu či naopak propadu se tak postupně stále více stává závislá na míře osobního úsilí každého jednotlivce. Problém je v tom, že naše populace není k celoživotnímu učení příliš motivována.²⁵

Často chybí vnější motivace ze strany společnosti, zaměstnavatele či okolí jednotlivce, ale důležité jsou i ekonomické podmínky, organizační možnosti a vnitřní motivace, která může být pro každého jednotlivce zcela jiná.²⁶

1.7 Legislativa vzdělávání dospělých

V České republice je problematika vzdělávání dospělých řešena prostřednictvím různých právních norem. Ucelená, jednotná právní úprava však chybí. Základní pilíře této oblasti jsou stanoveny Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod. Současná legislativa se skládá z těchto zákonů:

1. Školský zákon (Zákon č. 561/2004 Sb. platný od 1. 1. 2005),

který je již koncipovaný z hlediska celoživotního učení:

- nově a přesněji definuje jiné než denní formy vzdělávání;
- posiluje roli nástavbového studia;
- zavádí zkrácené studium k získání výučního listu a středního vzdělání s maturitní zkouškou;
- zavádí možnost uznávat dříve získané vzdělání, a to včetně informálního;
- zavádí možnost získat stupeň vzdělání bez předchozího vzdělávání ve střední nebo vyšší odborné škole;

²⁵ KALOUS, Jaroslav; VESELÝ, Arnošt. *Teorie a nástroje vzdělávací politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, s. 30. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

²⁶ *Vzdělávací politika České republiky v globálním kontextu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, s. 181. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

- upravuje možnost dalšího vzdělávání prostřednictvím kursů, které neposkytují uznaný stupeň vzdělání.

2. Zákon o vysokých školách (Zákon č. 111/1998 Sb.),

který pro oblast vzdělávání dospělých obsahuje především ustanovení o programech celoživotního vzdělávání. Účastníci celoživotního vzdělávání nejsou studenty ve smyslu vysokoškolského zákona, ale úspěšným absolventům celoživotního vzdělávání, kteří se stanou studenty v akreditovaných studijních programech, může škola uznat kredity, které získali v programech celoživotního vzdělávání, až do výše 60 % kreditů potřebných k ukončení studia a k získání diplomu.

3. Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (Zákon č. 179/2006 Sb.) z r. 2006, upravuje:

- národní soustavu kvalifikací a jejich kvalifikačních a hodnotících standardů;
- pravidla udělování a odnímání autorizace k ověřování výsledků dalšího vzdělávání;
- pravidla hodnocení a získání dílčí kvalifikace;
- působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ověřování a uznávání dalšího vzdělávání.

4. Normy, které souvisejí s výkonem práce:

a) zákoník práce (Zákon č. 262/2006 Sb.):

- stanovuje povinnost zaměstnance udržovat a popřípadě obnovovat si svoji odbornou kvalifikaci;

b) zákon o zaměstnanosti (Zákon č. 435/2004 Sb.):

- jako jeden z bodů aktivní politiky zaměstnanosti uvádí zejména rekvalifikace a poradenství;

c) návazné vyhlášky, např.:

- Vyhláška č. 524/2004 Sb. o akreditaci zařízení k provádění rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání ze dne 4. října 2004;
- stanovuje podmínky pro úspěšnou akreditaci vzdělávacího zařízení poskytující rekvalifikační vzdělávání;

d) Zákony upravující kvalifikační požadavky na některá nedělnická povolání, např. zákon o:

- úřednících územních samosprávných celků;

- soudech a soudcích;
- daňových poradcích;
- zákony upravující vzdělávání zdravotnických pracovníků apod.

Normy často stanoví i zvláštní instituce, které vzdělávání či zkoušky zajišťují.

Sem zařazujeme od roku 2004 i zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a vyhlášku o jejich dalším vzdělávání.

- e) Zákon o technických normách a zákon o státním odborném dozoru,

které jsou základem pro:

- vydávání předpisů o odborné způsobilosti;
- kvalifikační požadavky;
- pravidelné doškolování a přezkušování pracovníků.

Tyto normy však předpokládají specializované instituce pro vzdělávání či certifikaci.

- f) Zákon o živnostenském podnikání

upravuje komerční poskytování vzdělávání, nestanoví žádné zvláštní předpoklady, avšak kupříkladu uvádí, že rekvalifikační programy musí mít akreditaci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, akreditaci příslušných ministerstev (vnitra, spravedlnosti) či jiných odpovědných orgánů.

1.7.1 Související dokumenty

Národní program rozvoje vzdělávání - Bílá kniha se zabývá především rozvojem vzdělávací soustavy, avšak se zřetelem k celoživotnímu učení.

Celoživotní učení nechápe jako sektor dalšího vzdělávání, naopak jde tu o mnohem více, o zásadní změnu pojetí cílů či funkcí vzdělávání, možnosti učení buď v tradičních vzdělávacích institucích, nebo mimo ně, o spravedlivou příležitost k maximálnímu rozvoji všech jedinců v průběhu celého života.²⁷

²⁷ NÁRODNÍ PROGRAM ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE: Bílá kniha 2001. In: *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha* [online]. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001 [cit. 2015-01-21]. ISBN 80-211-0372-8. Dostupné z:

V Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoji vzdělávací soustavy v České republice je celoživotní učení stěžejním pojmem pro počáteční i další vzdělávání.

Koncept celoživotního učení v počátečním vzdělávání je stavěn do protikladu s tradiční jednorázovou, úzce zaměřenou přípravou na konkrétní povolání. V dalším vzdělávání je dlouhodobým záměrem především podpora tvorby Národní soustavy kvalifikací či zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.²⁸

Aktualizace koncepce reformy vysokého školství (2006) - tento dokument byl vytvořen pro oblast vysokých škol, nejvíce se zaměřuje na tyto oblasti:

- reformu financování, kde při financování státními prostředky bude kladen důraz na dosahované výsledky a následnou efektivitu využívání těchto zdrojů, snížení neúspěšnosti studia při udržení kvality absolventů, podporu a spolupráci VŠ s podniky a zaměstnavateli;
- rozvoj lidských zdrojů a výzkum v této oblasti; jde především o nutnost rozšíření přístupu ke vzdělání a následně o otevření systému všem sociálním či minoritním skupinám, inovaci studijních programů ve smyslu nových požadavků, podporu spolupráce vysokých škol se zaměstnavateli, důraz na jazykové a další kompetence studujících i akademických pracovníků, o spolupráci s odběrateli výsledků výzkumu a vývoje a explicitně i se soukromým sektorem;
- vývoj a inovace - v této oblasti je hlavním cílem dosažení výše finančních prostředků na výzkum a vývoj na úroveň srovnatelnou s průměrem zemí EU.

Strategie celoživotního učení ČR 2007 je strategickým a základním dokumentem, představuje ucelený koncept celoživotního učení.

Skládá se ze čtyř částí:

- pojetí celoživotního učení;
- část analytická;

<http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha/narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-bila-kniha-2001>

²⁸ Strategie celoživotního učení [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

- část strategická;
- strategické směry a návrhy opatření²⁹

Implementační plán Strategie celoživotního učení (2009), ve kterém byla Strategie celoživotního učení doplněna o řadu konkrétních opatření, jimiž budou její cíle v období 2009 – 2015 prováděny.³⁰

Průvodce dalším vzděláváním 2010, jehož cílem je představit souhrnně oblast dalšího vzdělávání, tento dokument je rozdělen do několika kapitol:

- obecný úvod do problematiky – další vzdělávání v kontextu celoživotního učení, kde je představeno další vzdělávání obecně, a jsou zmíněny některé klíčové dokumenty;
- obsahově nosnou část; - aktivity MŠMT v oblasti dalšího vzdělávání, tady je další vzdělávání pojato z pěti různých pohledů, jejichž splnění má přispět k naplnění konceptu celoživotního učení.³¹

Strategie vzdělávání 2020 je klíčovým dokumentem a zároveň podmínkou pro čerpání prostředků z Evropské unie.

Na základě důkladného zhodnocení současného stavu vzdělávací politiky v České republice stanovuje Strategie pro následující období tři průřezové priority:

- snižovat nerovnosti ve vzdělávání;
- podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad;
- odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém.³²

²⁹ Strategie celoživotního učení. In: *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

³⁰ Implementační plán strategie celoživotního učení. In: *Implementační plán Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

³¹ Průvodce dalším vzděláváním. In: *Průvodce dalším vzděláváním* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

³² Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. In: *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie-2020_web.pdf

1.7.2 Uznávání výsledků neformálního vzdělávání

Uznávání výsledků neformálního vzdělávání umožní dospělým zájemcům získat profesní či úplně profesní kvalifikace a následkem toho zvýší jejich šance na lepší uplatnění se na trhu práce. V tomto typu vzdělávání jim budou, díky nově vytvořeným standardům hodnocení, uznány dovednosti a znalosti, které nabyly během svého života, tzn. neformálně mimo vzdělávání ve škole i informálně např. při praktické činnosti. Uznávání kvalifikací by mělo být co nejvíce dostupné všem lidem. K jeho realizaci je mimo jiné využíváno škol v jednotlivých krajích a regionech.

Tento princip ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání umožnil zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů ze dne 30. března 2006. Zákon upravuje:

- systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání;
- pravidla pro udělování a odnímání autorizace k ověřování výsledků dalšího vzdělávání;
- kvalifikační a hodnotící standardy dílčí kvalifikace;
- národní soustavu kvalifikací (veřejně přístupný registr všech úplných i dílčích kvalifikací a jejich kvalifikačních a hodnoticích standardů).

Důležitým faktorem jsou v tomto procesu uznávání výsledků neformálního vzdělávání školy. Musí se aktivně zapojit a spolupracovat s ostatními subjekty, které organizují nebo poskytují celoživotní vzdělávání nebo kariérové poradenství.³³

1.7.3 Národní soustava kvalifikací

Uznávání kvalifikace se řídí dle Národní soustavy kvalifikací, která bude v cílové podobě obsahovat přehled celostátně uznávaných kvalifikací v České republice.

Národní soustava kvalifikací byla řešena samostatným projektem, který připravilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání. Byl financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České

³³ Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. In: *Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání* [online]. Praha, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>

republiky. Soustavu kvalifikací stanovuje zákon č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.³⁴

Výstupem projektu je soustava hodnotících a kvalifikačních standardů pro úplné profesní kvalifikace, ale i profesní (dílčí) kvalifikace, které jsou součástí jednotlivých povolání.

NSK vytváří pomoc pro ty dospělé, kteří své profesní znalosti nezískali studiem ve škole, ale v průběhu své profesní kariéry a nemají na toto vzdělání oficiální potvrzení.

1.7.4 Projekt Uznávání výsledků neformálního vzdělávání - UNIV

Již skončený projekt UNIV - Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby dospělým. Tento projekt byl realizován v letech 2005 - 2008 ve vybraných krajích České republiky (Jihočeský, Karlovarský, Pardubický, Olomoucký, Ústecký a Zlínský). Projekt řídilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Národní ústav pro vzdělávání.³⁵

Projekt byl spolufinancován státním rozpočtem České republiky a Evropským sociálním fondem.

Projekt UNIV měl docílit rozšíření nabídky vzdělávání dospělých prostřednictvím středních a vyšších odborných škol. Školy disponují jak dobrým materiálním vybavením, tak také schopnými pedagogy. Z těchto důvodů je možné rozšířit jejich nabídku směrem ke vzdělávání dospělých. Dalším důvodem vzniku této aktivity je také snižující se počet studentů středních a vyšších odborných škol a také tlak na celoživotní učení jako na standardní činnost každého člověka.

Hlavními cíli projektu UNIV bylo:

- vybudování partnerské sítě středních odborných škol, které budou poskytovat vzdělání pro dospělé;

³⁴ Závěrečná tisková zpráva k projektu UNIV. In: *Závěrečná tisková zpráva k projektu UNIV* [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/projekt-univ-rozsiri-nabidku-celozivotniho-vzdelavani>

³⁵ Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. In: *Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání* [online]. Praha, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>

- rozšíření nabídky vzdělávacích kurzů pro dospělé;
- rozvoj profesní způsobilosti učitelů, kteří budou vzdělávat dospělé;
- vytvoření a ověření systému uznávání výsledků neformálního a informálního vzdělávání dospělých.

Výsledkem projektu bylo rozšíření nabídky celoživotního vzdělávání ve vybraných šesti krajích České republiky. Celkem bylo vytvořeno, za tříletou dobu trvání projektu UNIV, 132 modulově členěných vzdělávacích programů pro dospělé. Zájemci o celoživotní vzdělávání takto mohou snadněji a dříve dosáhnout uznání kvalifikace, kterou získali jinde, než při počátečním vzdělávání ve škole.³⁶

1.7.5 Projekt UNIV 2 - Kraje

Již ukončený projekt UNIV 2 - Kraje navazuje na projekt UNIV a měl za cíl zapojit více středních odborných škol ve všech krajích České republiky do poskytování dalších služeb, než je standardní vzdělávání žáků. Cílem projektu byla proměna středních (především odborných) škol v otevřené instituce, tzv. centra celoživotního učení, které budou aktivně naplňovat strategii celoživotního učení v České republice. Tato centra (dále sdružená v síť po celé České republice), budou poskytovat jak počáteční vzdělání, tak budou nabízet široké spektrum dalšího vzdělávání. Projekt významným způsobem přispěl k naplnění cílů stanovených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou dány v Akčním plánu rozvoje podpory odborného vzdělávání a Strategii celoživotního učení České republiky.³⁷

1.7.6 Projekt UNIV 3

Současný projekt UNIV 3 poběží ještě necelý rok. Navazuje na předchozí dva a školy v něm připraví celkem 412 rekvalifikačních programů, které budou posléze ve společné databázi k dispozici všem subjektům poskytujícím rekvalifikační vzdělávání. Vytvořené programy procházejí pilotním ověřováním s prvními reálnými účastníky.

³⁶ Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. In: *Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání* [online]. Praha, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>

³⁷ UNIV 2 KRAJE [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://univ2.univ.cz/>

Novinkou je zapojení soukromých vzdělávacích institucí, které se školami začaly v projektu spolupracovat.³⁸

³⁸ *UNIV 3* [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/univ3/>

1.7.7 Instituce zabývající se koordinací celoživotního učení

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)³⁹

Jeho činnost je zaměřena na rozvoj a podporu vzdělávání v České republice. Jedním z jeho hlavních úkolů je vytváření koncepce počátečního i dalšího odborného vzdělávání. Řídí jej Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Je otevřeným zdrojem informací a významným způsobem podporuje celoživotní vzdělávání. Provádí analýzy pracovního trhu s ohledem na technický a ekonomický rozvoj a na základě výsledků navrhuje úpravy vzdělávání tak, aby splňovalo podmínky modernizace odborného školství. Podílí se a koordinuje projekty v oblasti vzdělávání a je jedním z nejdůležitějších zástupců České republiky ve spolupráci s ostatními organizacemi působícími v oblasti vzdělávání v rámci Evropské spolupráce.

Posláním Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV) je všestranně pomáhat rozvoji všeobecného, odborného, uměleckého a jazykového vzdělávání a podporovat školy v oblasti pedagogicko-psychologického, výchovného a kariérového poradenství a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. To vše s důrazem na celoživotní učení a spolupráci s EU.

NÚV vznikl 1. července 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR (IPPP ČR). Jeho historie sahá až do roku 1945, kdy byl ustanoven vznik Výzkumného ústavu pedagogického Jana Amose Komenského v Praze. Základ pro pozdější Národní ústav odborného vzdělávání byl položen v roce 1950 vznikem Studijního a informačního střediska pro hospodářské nauky odborných škol, jehož cílem byla podpora výuky na ekonomických a dalších odborných školách. Nejmladší z původně samostatných organizací, Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, zahájila svoji činnost v roce 1994. 1. října 2013 se součástí NÚV stalo Národní informační centrum pro mládež (NICM).

³⁹ NUV [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vse-o-nuv/>

- Národní ústav pro vzdělávání má na starosti tvorbu rámcových vzdělávacích programů a pomáhá školám s vytvářením vlastních vzdělávacích programů i s jejich zaváděním do výuky.
- Věnuje se nejenom počátečnímu vzdělávání ve školách, ale také dalšímu (celoživotnímu) vzdělávání pro dospělé.
- Klade důraz na inovace ve výuce, individuální přístup k žákům a modernizaci škol.
- Věnuje se problematice získávání kvalifikací a jejich uznávání jak v rámci ČR, tak v celoevropském měřítku.
- Zajišťuje nezbytnou komunikaci tvůrců vzdělávacích programů se sociálními partnery, zástupci škol a dalších významných institucí podporuje resortní projekt MŠMT se souhrnným názvem Oborové skupiny.
- Zabývá se také situací žáků, kteří jsou nejrozličnějším způsobem znevýhodněni, usiluje o to, aby byl pro ně zajištěn rovný přístup ke vzdělávání a aby se jim dostalo potřebného poradenství.
- Národní ústav pro vzdělávání sleduje uplatnění absolventů škol na trhu práce, jejich nezaměstnanost, zda pracují ve svém oboru, co je vede ke zvyšování kvalifikace, jak jsou úspěšní v terciárním vzdělávání. Zjišťuje také, jaké nároky kladou zaměstnavatelé na absolventy škol a jaké změny ve výuce by mohly zlepšit jejich postavení.
- Pro pedagogickou i širokou veřejnost poskytuje všestranné informace o školách a oborech vzdělání, které se na nich vyučují.
- Stará se také o kvalitu poskytovaného vzdělání i absolventů, například tím, že zavádí novou závěrečnou zkoušku pro žáky učebních oborů. Usiluje také o zvýšení úrovně gramotností žáků.
- Národní ústav pro vzdělávání se dále zabývá pedagogicko-psychologickým, výchovným a kariérovým poradenstvím a primární prevencí rizikového chování a snaží se přispívat ke zlepšení celého systému těchto služeb. Monitoruje kvalifikační předpoklady a další kompetence pracovníků školských a školních poradenských služeb a na tomto základě pro ně vytváří a realizuje programy DVPP.

- Organizace má na starosti řadu projektů, na které přispívá Evropský sociální fond. Díky této pomoci Evropské unie je možné rychleji než dříve modernizovat české školství.

Národní vzdělávací fond (NVF)⁴⁰

Je obecně prospěšnou společností. Hlavní činností je naplňování strategie rozvoje lidských zdrojů, zaměstnanosti a dalšího vzdělávání. Svoji činnost realizuje pomocí vedení projektů z Evropských sociálních fondů, metodickými a poradenskými službami. Jeho zřizovatelem je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

NVF se v rámci celoživotního učení soustředí zejména na oblast rozvoje lidských zdrojů a dalšího profesního vzdělávání. Mezi aktivity v této oblasti patří:

- spolupráce s národními a krajskými partnery;
- iniciace a návrh systémových změn, tvorba koncepcí;
- podpora strategického řízení rozvoje lidských zdrojů v regionech;
- analýzy, monitoring a výzkum;
- zavádění inovačních postupů a metod a jejich facilitace;
- poskytování metodických a poradenských služeb;
- příprava zadání, řízení a implementace projektů;
- propagace a podpora sdílení informací, networking.

Fond dalšího vzdělávání (FDV)⁴¹

Podporuje uplatnitelnost občanů ČR prostřednictvím dalšího vzdělávání. Přispívá k lepšímu uplatnění a kvalitě života občanů ČR prostřednictvím dalšího vzdělávání. FDV je příspěvkovou organizací Ministerstva práce a sociálních věcí.

Jeho cílem je:

- zvyšování kvalifikační a kompetenční vybavenosti lidských zdrojů pro potřeby trhu práce a řešení problematiky disparit;

⁴⁰ NVF [online]. Praha: Národní vzdělávací fond, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/rozvoj-celozivotniho-uceni/>

⁴¹ Fond Dalšího vzdělávání. In: *Fond dalšího vzdělávání* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://fdp.mpsv.cz/cz/s/o-fdp>

- zvyšování uplatnitelnosti skupin znevýhodněných na trhu práce a podpora jejich sociálního začleňování prostřednictvím dalšího vzdělávání;
- poskytování metodických, poradenských a informačních služeb subjektům v oblasti dalšího vzdělávání.

Za účelem naplňování cílů realizuje aktivity spadající do oblasti:

- další vzdělávání jednotlivců včetně stáží;
- poradenství v oblasti dalšího vzdělávání;
- tvorba a rozvoj regulačních nástrojů dalšího vzdělávání, zejména tvorba a aktualizace Národní soustavy povolání;
- šíření informací, propagace a osvěta v oblasti dalšího vzdělávání.

1.7.8 Evropská spolupráce v celoživotním učení⁴²

Hlavním koordinátorem spolupráce a porovnávání trendů vývoje v celoživotní učení v České republice vůči ostatním zemím Evropské unie je NÚV. Na mezinárodním poli zajišťuje NÚV zejména dvě základní roviny činností: podílí se na projektech financovaných Evropskou unií a je zároveň partnerem pro zahraniční instituce zabývající se celoživotním učním.

Zejména se jedná o tyto společnosti:

- CEDEFOP (Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy) jedná se o neziskovou organizaci založenou Radou Evropského hospodářského společenství, která podporuje a koordinuje odbornou přípravu a další odborné vzdělávání v Evropské unii.
- ETF (Evropská nadace odborného vzdělávání) pomáhá členským zemím EU inovovat systémy odborného vzdělávání v souladu s dnešním vývojem ekonomiky a společnosti. NÚV se ve spolupráci s touto organizací podílel na tvorbě standardů odborného vzdělávání.
- OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, z angl. Organisation for Economic CO-operation and Development) jejím cílem je napomáhat

⁴² NUV [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/>

ekonomickému vývoji a snižování nezaměstnanosti. NÚV spolupracuje s touto organizací na vypracování externích zpráv, výměně informací a řešení jednotlivých projektů.

2. Centra celoživotního učení

- na středních školách a středních odborných učilištích

2.1 Školy jako centra celoživotního učení

Tuto myšlenku lze nalézt v řadě významných dokumentů zabývajících se celoživotním vzděláváním nebo učením, např. ve Strategii celoživotního učení nebo Akčním plánu rozvoje odborného vzdělávání.

Strategie celoživotního učení uvádí jako jeden ze svých návrhů, na podporu celoživotního učení, otevřenost a propojenost mezi studijními programy a programy celoživotního vzdělávání, která povede k vytváření vzdělávacích center, tzv. center celoživotního učení nebo center odborné přípravy. Tato centra by měla být přímo ve školách, popřípadě ve školských zařízeních a měla by nabízet všeobecné i odborné vzdělávací programy různých stupňů náročnosti, kurzy dalšího celoživotního vzdělávání. Centra by měla zajistit vzájemnou prostupnost vzdělávacích programů a jejich dostupnost pro potřeby vzdělávání všech dospělých.

Podpora nabídky dalšího vzdělávání ve školách je uvedena také v Akčním plánu rozvoje odborného vzdělávání. Jeho hlavním cílem je proměnit školy v instituce, které aktivně realizují koncept celoživotního učení. Školy by měly mimo terciární vzdělávání nabízet širokou paletu dalšího vzdělávání, různé druhy kurzů, rekvalifikací, dalšího odborného vzdělávání.

Přeměna škol a školských zařízení v centra celoživotního učení by měla přispět k rozšíření nabídky v oblasti celoživotního vzdělávání a měla by zvýšit šance všech zájemců o jejich lepší dostupnost a kvalitu a tím zlepšit jejich šanci na uplatnění na trhu práce.⁴³

⁴³ Strategie celoživotního učení. In: *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

2.2 Přínosy pro střední školy a střední odborná učiliště

Přínosem pro školy by byla proměna středních škol a středních odborných učilišť z institucí poskytujících počáteční vzdělávání v centra naplňující koncept celoživotního učení.

Vzdělávání dospělých umožňuje další rozvoj vzdělávání na středních školách a umožní lépe využívat jejich materiální i personální kapacity, a to v období, ve kterém lze v důsledku výrazného demografického poklesu populace odůvodněně očekávat snížení počtu žáků a také požadavků na materiální a personální zabezpečení výuky v rámci počátečního vzdělávání. V současné době nastupují do středních škol slabé ročníky a tento trend bude pokračovat až do roku 2019, kdy začnou nastupovat silnější ročníky.

Velkým přínosem pro střední školy a střední odborná učiliště by bylo zvýšení účasti dospělých na dalším vzdělávání, ale je nutné vytvořit vzdělávací příležitosti, které budou pro většinu populace dostupné (finančně i místně) a budou reagovat nejen na potřeby trhu práce a trhu vzdělávání, ale i na konkrétní vzdělávací potřeby obyvatel. Vzdělávání dospělých školám umožní využívat naplno jejich personální a materiální kapacity. Jejich zařízení a vybavení může být velmi efektivně využíváno i odpoledne při výuce dospělých. Pro některé střední školy může mít vzdělávání dospělých i existenční význam.

Přínosem pro školy je i intenzivní spolupráce s firmami v regionu. V našem případě je to spolupráce se sociálními partnery, jimiž jsou; profesní a odborná sdružení a firmy zaměřené na elektroenergetiku, strojírenství, stavebnictví a požární ochranu. Profesní sdružení – zejména: Český svaz zaměstnavatelů v energetice, Hospodářská komora, Svaz podnikatelů ve stavebnictví atd. Firmy a podniky: partnerství je jednak formalizováno rámcovou smlouvou o spolupráci, například ČEZ a.s., GŘ HZS České republiky, United Energy, právní nástupce a.s., REGIONSTAV, a jednak zahrnuje možnosti praktického vyučení v reálném prostředí trhu práce. Hlavním smyslem tohoto partnerství je naplnit požadavky a připomínky sociálních partnerů na kvalitu školního i dalšího odborného vzdělání, především odborných předmětů, jejich rozsah a obsah.

Přínosem je i mimořádný rozvoj znalostí a schopností pedagogů, využitelný i v počátečním vzdělávání. Nutnost neustálého vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří musí ve svém oboru zvládat i nové materiály a technologie, aby škola mohla připravovat všechny absolventy pro současný trh práce. Možnost učitelů odborných

předmětů konfrontovat svoje odborné znalosti s poznatky z praxe účastníků dalšího odborného vzdělávání. Pro vyučující je to možnost vyzkoušet si jiné metody výuky a nutnost hledat takové formy výuky, které zaujmou.

Přínosem pro školu by mohlo být i zlepšení spolupráce s Úřadem práce, které je nyní zaměřeno pouze na sledování uplatnění absolventů na trhu práce, kdy pravidelným hodnocením je možné reagovat na poptávku trhu práce, upravovat učební plán a osnovy jednotlivých předmětů. Cílem je minimalizovat počet absolventů, kteří po ukončení studia budou pobírat podporu v nezaměstnanosti.

Školy by mohly poskytovat široké spektrum dalšího vzdělávání:

- např. různé druhy rekvalifikací, zájmového vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání;
- různé formy dalšího vzdělávání, např. prezenční, kombinované, uznávání výsledků předchozího učení;
- další vzdělávání pro různé skupiny např. nezaměstnaných či nezaměstnaností ohrožených, zaměstnanců firem, seniorů, migrantů;
- kariérové poradenství pro žáky i dospělé.

Další vzdělávání není pouze cestou k zajištění vzdělané pracovní síly, jeho smyslem je i kultivace jednotlivce, podpora jeho zájmů a rozvoj jeho dispozic.

Přínosy pro školy:

- lepší využití prostorů a materiálního vybavení školy;
- rozvoj profesních kompetencí učitelů;
- provázanost a vzájemné obohacování se počátečního a dalšího vzdělávání;
- širší nabídka dalšího vzdělávání - více možností;
- lepší dostupnost dalšího vzdělávání i poradenství;
- rozvoj spolupráce se sociálními partnery, nová partnerství;
- vyšší respekt k požadavkům světa práce.

2.3 Ohrožení středních škol a středních odborných učilišť

Je nutné si uvědomit, že díky stále se snižujícímu stavu studentů (slabé ročníky) se střední školy dostávají do situace, kdy si budou muset samy shánět náplň své práce. Pokud se to nebude dařit, tak se bude muset ve školství propouštět. Což povede k tomu, že střední školství přijde o řadu kvalifikovaných odborníků s pedagogickým vzděláním a

mnohaletými zkušenostmi. Ne zcela využité budou i objekty škol, školních dílen, tělocvičny apod. Nevyužité zůstane také materiálně technické vybavení škol a nákladné vybavení školních dílen, kterými jsou stroje, nástroje a různé pomůcky. Tím přijdeme o nemalé finanční prostředky, které se do obnovy škol a jejich vybavení v posledních letech investovaly. Proto je pro školy přínosné poskytovat nejen počáteční, ale i další vzdělávání, které by mohlo pomoci naplnit kapacitu škol. To ale vyžaduje změnu pojetí práce i řízení školy, nový způsob práce s klienty, prohloubení spolupráce se zaměstnavateli, úřady práce i se sociálními partnery.

3. Realizace CŽU na naší škole

3.1 Hlavní údaje o škole

Naše škola ESOZ (Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Chomutov, příspěvková organizace) vznikla v roce 2012 sloučením čtyř škol. V rámci optimalizace sítě škol se Střední škola energetická a stavební Chomutov sloučila s Obchodní akademií Chomutov a se Střední zdravotnickou školou Chomutov. Škola se skládá ze 4 hlavních částí (4 původních škol), které vznikly postupným sloučením:

- pracoviště Na Průhoně (SOŠ-E, Energetika);
- pracoviště Na Moráni (SOŠ-S, Stavební škola);
- pracoviště Černovická (OA, Obchodní akademie);
- pracoviště Palacká (SZŠ, Zdravotní škola).

Tímto sloučením vznikl velký školní komplex s nabídkou 32 vzdělávacích oborů a vlastními ubytovacími a stravovacími kapacitami.

Jsme školou moderní, a to nejen svým vybavením, ale i metodami a formami vzdělávací činnosti a též mimoškolními aktivitami. Jsme škola páteřní, která zaujímá výrazné místo v soustavě středních škol nejenom v Chomutově, ale i v Ústeckém kraji.

Jsme škola flexibilní, pracující podle školních vzdělávacích programů, umíme se přizpůsobit požadavkům na trhu práce. Předkládáme mnoho projektů a jsme jejich nositeli a partnery. Projektová činnost rozšiřuje možnosti vzdělávání a spolupráci se sociálními partnery.

3.2 Možnosti dalšího vzdělávání

Naše páteřní škola se rozvojem dalšího vzdělávání intenzivně zabývá. Nabízíme přípravu na zkoušku u 27 profesních kvalifikací, kde jsme i autorizovanou osobou ve smyslu zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání vzdělávání. Dále zajišťujeme i další kurzy, rekvalifikace a školení z oborů kovo, elektro, stavo, dřevozpracující obory, zdravotnictví, požární ochrana, bezpečnost obyvatelstva, ekonomika apod.

3.2.1 Otevřené kurzy (kurzy organizované školou)

Svářecí škola⁴⁴

Jsme autorizované výukové středisko ATB č. 25 a svářečská škola č. 925. V průběhu závěru kalendářního roku 2012 proběhla certifikace naší svářecí školy v oblasti svařování plastů a v letošním roce proběhla certifikace v oblasti svařování kovů. Nabízíme tyto kurzy v oblasti svařování plastů a v oblasti svařování kovů:

- a) Svářečský kurz ČSN 050705 ZK 11 svařování na tupo horkým tělesem trubky 40 hodin (samotné přezkoušení 8 hodin)
- b) Svářečský kurz ČSN 050705 ZK 15 svařování polyfúzní – 40 hodin (samostatné přezkoušení 8 hodin)
- c) Svářečský kurz ČSN 050705 ZK 16 svařování elektro tvarovkou – 40 hodin (samostatné přezkoušení 8 hodin)
- d) Svářečský kurz ČSN 050705 ZK 31 svařování horkým plynem s přídavným materiálem – 40 hodin (samostatné přezkoušení 8 hodin)
- e) Kurz pájení mědi ČSN 050705 ZK 912 W31 kurz pájení mědi – 40 hodin (samostatné přezkoušení 8 hodin)
- f) Evropský svářeč plastů EPW – metoda M2 (svařování horkým tělesem natupo a polyfúzně) 48 hodin – bez zkoušky
- g) Evropský svářeč plastů EPW – metoda M3 (elektro tvarovka) 32 hodin – bez zkoušky
- h) Zkouška Evropský svářeč plastů EPW – 8 hodin (pro každý modul)
- i) Metoda 135 1.1 svařování v ochranné atmosféře CO₂ – základní kurz 160 hodin
- j) Metoda ZK 311 1.1 svařování plamenem – základní kurz 200 hodin
- k) Paličský kurz ZP 311-2 1.1 – 40 hodin.

⁴⁴ Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-svareci-skola/>

Zkouška z vyhlášky č. 50/1978 Sb.⁴⁵

Naše škola – Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Chomutov nabízí Úřadu práce v Chomutově a široké veřejnosti zkoušky z odborné způsobilosti v elektrotechnice dle vyhlášky č.50/1978 Sb. Zájemci se mohou zúčastnit samostatné zkoušky nebo přípravného kurzu, kde se seznámí se základními nejnovějšími Českými státními normami (ČSN) v oblasti elektrotechniky a bezpečnosti práce jako například se základní normou ochrany před nebezpečným dotykem ČSN 332000-4-41 ed.2, s normou ohledně elektroinstalací v občanské a bytové výstavbě ČSN 332130 ed.2, s normou ohledně koupelen dle ČSN 332000-7-701 ed.2, s normou ohledně bezpečnosti práce na elektrických zařízeních ČSN EN 50110-1 ed.2 a s dalšími normami, potřebnými pro práci na elektrickém zařízení. Součástí přípravného kurzu i samostatné zkoušky je také problematika poskytování první pomoci. Dle vyhlášky jsou pracovníci rozděleni jednotlivými paragrafy: (§3 – pracovníci seznámení, §4 – pracovníci poučení, §5 – pracovníci znalí, §6 – pracovník pro samostatnou činnost, §7 – pracovník pro řízení činnosti, §8 – pracovník pro řízení činnosti prováděné dodavatelským způsobem a pracovníci pro řízení provozu, §9 – pracovníci pro provádění (zkoušky a školení se provádí na ITI), §10 – pracovníci pro samostatné projektování a pracovníci pro řízení projektování a §11 – kvalifikace ve zvláštních případech – např. učitelé ZŠ a SŠ, kteří pracují s elektrickým zařízením) a tomu také odpovídá obsah přípravného kurzu a zkoušky.

Ke zkoušce nutno doložit:

- vyplněnou žádost;
- doklad o vzdělání (výuční list, maturitní vysvědčení, diplom apod.);
- potvrzení o praxi nebo čestné prohlášení;
- potvrzení od lékaře;
- minulé osvědčení z vyhlášky č.50/1978 Sb.;
- občanský průkaz.

Nabídka pro ZŠ a SŠ

⁴⁵ Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-padesatka/>

Máme dlouholeté zkušenosti v přezkušování nejen pracovníků s elektrotechnickou kvalifikací (§5 – §8), ale i učitelů základních a středních škol. Nabízíme jednodenní školení ze základních ČSN v elektrotechnické oblasti ukončené závěrečnou zkouškou. Úspěšní absolventi obdrží Osvědčení dle vyhlášky č.50/1978 Sb. Doporučujeme před samostatnou zkouškou 3hodinové školení (změny v ČSN, seznámení se zkušebním programem ZkuPrEl). Cena se stanovuje dle počtu zájemců. Termín školení a zkoušky lze dohodnout individuálně.

Učitelé ve vyhlášce č.50/1978 Sb.

§11 – odstavec 3 – učitelé, kteří používají při výuce na školách elektrické zařízení pod napětím, se považují pro tuto činnost za pracovníky pro samostatnou činnost, musí být však v používání zařízení prokazatelně zaškoleni a jejich znalost bezpečnostních předpisů souvisejících s jejich činností musí být ověřovány přezkoušením nejméně jednou za tři roky.

§11 – odstavec 4 – Zkoušení nebo přezkoušení pracovníků uvedených v odstavci 3 provede tříčlenná zkušební komise, jejíž nejméně jeden člen musí mít některou z kvalifikací uvedených v §7 až 9. Komise o tom pořídí zápis, podepsaný jejími členy. Komisi ustanovuje vedoucí organizace.

§14 – odstavec 7 – Nemůže-li organizace pověřit svého pracovníka provedením zkoušky nebo přezkoušení, nebo zajistit ustanovení vlastní zkušební komise, zajistí provedení zkoušky nebo přezkoušení pracovníkem nebo zkušební komisí jiné organizace.

Kurz první pomoci (školení první pomoci v rámci BOZP) ⁴⁶

Nabídka komerčního kurzu první pomoci pro firmy a organizace. V rozsahu 2 vyučovacích hodin se účastníci seznámí v teoretické přípravě s kardiopulmonální resuscitací, polohováním zraněných, zástavou žilního a tepenného krvácení, základním ošetřením zlomenin a tepelných poranění. Pod vedením zkušených lektorek si v praktické části mohou vyzkoušet nepřímou srdeční masáž a jednotlivé způsoby zástavy krvácení.

⁴⁶ Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/zaklady-kurz-prvni-pomoci/>

Po ukončení kurzu absolvent obdrží osvědčení o absolvování akreditovaného vzdělávacího kurzu.

Základní norma zdravotnických znalostí pro pedagogické pracovníky⁴⁷

Obsah kurzu je cílen na získání dovedností poskytnutí první pomoci v mimořádných životních situacích. Kurz je akreditován na MŠMT a každý absolvent obdrží osvědčení o absolvování kurzu. Je určen pedagogickým pracovníkům a zaměstnancům pedagogických institucí. Rozsah je 24 vyučovacích hodin (odpolední výuka). Vstupní předpoklady - min. ukončené základní vzdělání. Výstupem je získání osvědčení o absolvování vzdělávacího programu od akreditovaného zařízení.

Lešenářský kurz

Nabízíme kurz odborné způsobilosti pracovníků k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve výškách a nad volnou hloubkou pro dočasné stavební konstrukce I. stupně ve smyslu NV č. 362/2005 Sb.

Kurz je zaměřen na trubková lešení dle ČSN 738107, na konstrukce rámových lešení typu I. a na konstrukce modulových lešení typu I., II.

Osnova kurzu:

- Všeobecné informace o DSK
- ČSN EN 12811 Dočasné stavební konstrukce
- ČSN 738101 Lešení – společná ustanovení
- ČSN 738107 Trubková lešení
- ČSN EN 12810 Fasádní dílcová lešení
- ČSN EN 1298 Pojízdna pracovní lešení
- ČSN EN 1004 Pojízdna pracovní dílcová lešení
- Dílcová lešení – HAKI
- Bezpečnost práce ve výškách a nad volnou hloubkou
- Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.
- Způsobilost pracovníků a jejich vybavení

⁴⁷ Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/prvni-pomoc-pro-pedagogicke-pracovniky/>

- Kolektivní a osobní zajištění proti pádu
- Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí
- Výstupy, sestupy a vertikální komunikace
- ČSN 738106 Ochranné a záchytné konstrukce

Výstupem kurzu je získání osvědčení odborně způsobilé osoby pro dočasné stavební konstrukce I. stupně.

3.2.2 Kurzy na objednávku

Naše škola nabízí i kurzy na objednávku na základě žádostí sociálních partnerů a firem. Bohužel, zájem ze strany našich sociálních partnerů ani firem není příliš častý.

Realizované kurzy-např.:

- Izolace potrubí pro výměníky tepla
- Technologie zateplování budov
- Nové zdící materiály

3.2.3 Rekvalifikační kurzy (úřad práce)

Od r. 2000-2004 jsme ve spolupráci s ÚP často realizovali různé rekvalifikační kurzy (různé úrovně, ale především v délce 600 – 800 hodin), postupně se počet rekvalifikačních kurzů snižoval a v současné době je spolupráce s ÚP na rekvalifikacích minimální.

Dříve realizované rekvalifikační kurzy-např.:

- Zateplování budov
- Základní čalounické práce
- Truhlář-výroba nábytku z lamina
- Truhlář-dřevěné konstrukce
- Tesařské práce

3.2.4 Dílčí kvalifikace (ověřování)

Naše páteční škola se rozvojem dalšího vzdělávání intenzivně zabývá. Nabízíme přípravu na zkoušku u 27 profesních kvalifikací, kde jsme i autorizovanou osobou ve smyslu zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání vzdělávání.

Přehled profesních kvalifikací, ke kterým je naše škola tzv. autorizovanou osobou:

- Opravář strojů a zařízení (kód: 23-001-H)

- Montér ocelových konstrukcí (kód: 23-002-H)
- Zámečnick (kód: 23-003-H)
- Montér strojů a zařízení (kód: 23-004-E)
- Kontrolor strojírenských výrobků (kód: 23-006-E)
- Dělník ve strojírenské výrobě (kód: 23-007-E)
- Elektromechanik pro technická zařízení (kód: 26-004-H)
- Elektrické instalace (kód: 26-008-E)
- Elektrické rozvody (kód: 26-009-E)
- Elektrická zařízení (kód: 26-010-E)
- Truhlář nábytkář (kód: 33-001-H)
- Stavební truhlář (kód: 33-002-H)
- Montážník nábytku (kód: 33-014-H)
- Tesař (kód: 36-051-H)
- Montér suchých staveb (kód: 36-021-H)
- Dlaždič (kód: 36-001-E)
- Dlaždič prefabrikovaných dlažeb (kód: 36-044-E)
- Zedník (kód: 36-020-H)
- Zhotovitel zateplovacích systémů (kód: 36-022-H)
- Malíř (kód: 39-001-H)
- Lakýrník a natěrač (kód: 39-002-H)
- Tapetář (kód: 39-003-H)
- Montér vnitřního rozvodu vody a kanalizace (kód: 36-003-H)
- Podlahář plovoucích podlah (kód: 36-035-H)
- Montér vnitřního rozvodu plynu a zařízení (kód: 36-005-H)
- Topenář (kód: 36-004-H)
- Podlahář betonových podlah (kód: 36-034-H)

Autorizace (akreditace) školy pro dílčí kvalifikace podle zákona č. 179/2006 Sb.,
v platném znění

Autorizaci udělilo Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky příslušné podle § 9 a §11 zákona č.179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, v platném znění.⁴⁸

Proběhlo u nás například ověřování (zkoušky Profesní kvalifikace podle zákona č. 179/2006 Sb.):

- 2010: Tesař 36-051-H
 - o (11 uchazečů pro ÚP; nikdo neuspěl)
- Montér ocelových konstrukcí 23-002-H
 - o (9 uchazečů pro firmu; uspělo 5 uchazečů)
- 2011: Tesař 36-051-H
 - o (13 uchazečů pro ÚP; nikdo neuspěl)
- Montér ocelových konstrukcí 23-002-H
 - o (13 uchazečů pro firmu; uspělo 9 uchazečů)
- Elektrická zařízení 26-010-E
 - o (10 uchazeček pro firmu; uspělo 9 uchazeček)
- 2012: Zedník 36-020-H
 - o (9 uchazečů – osm pro firmu, jeden samoplátce; uspěli všichni)
- Zhotovitel zateplovacích systémů 36-022-H
 - o (2 uchazeči – samoplátci; oba uspěli)
- 2013: Elektrická zařízení 26-010-E
 - o (10 uchazečů pro firmu; uspělo 5 uchazečů)
- Montér ocelových konstrukcí 23-002-H
 - o (8 uchazečů pro firmu; uspělo 8 uchazečů-v rámci UNIV3)
- Dlaždič 36-001-E
 - o (3 uchazeči pro ÚP Vsetín; všichni uspěli-v rámci UNIV3)

Jednalo se o zaměstnance partnerů naší školy (např. firmy Vodohospodářská stavební spol. s r.o., ABC CHOMUTOV, spol. s r. o., První elektro a. s., Firma Kerner Chomutov, Firma Reis Robotics), uchazeče z ÚP nebo samoplátce (OSVČ).

⁴⁸ Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-profesni-kvalifikace/>

Naše vzdělávací instituce se v rámci projektu UNIV, UNIV 2 KRAJE a UNIV 3 podílí na tvorbě programů dalšího vzdělávání podle standardů NSK, na vzdělávání podle těchto programů a na ověřování procesu uznávání výsledků předchozího učení.

3.3 Hlavní partneři školy

3.3.1 Partneři školy

- člen Hospodářské komory České republiky
- Unie školských asociací
- Grape SC.

3.3.2 Partneři školy SOŠ-E, Na Průhoně

- ABC CHOMUTOV, spol. s r. o.
- První elektro a.s.
- SMP CZ, a. s.
- Severočeské doly, a.s.
- ZF Klášterec
- IC Energo
- LUMA Plus
- United Energy
- Toyoda
- Český svaz zaměstnavatelů v energetice
- Noel Plus

3.3.3 Partneři SOŠ-S, Na Moráni

- Cech suché výstavby České republiky
- Vodohospodářská stavební
- Cech malířů a lakýrníků ČR
- Cech instalatérů ČR
- Cech topenářů a instalatérů ČR
- Cech klempířů, pokrývačů a tesařů ČR

- Svaz zaměstnavatelů dřevozpracujícího průmyslu
- Asociace pro využití tepelných čerpadel
- Asociace energetického a elektrotechnického vzdělávání
- Asociace učňovských zařízení
- Svaz podnikatelů ve stavebnictví
- Firma Kerner Chomutov
- Firma Reis Robotics

3.3.4 Partneři SZŠ, Palackého

- Krajská zdravotní a.s.- Nemocnice Chomutov o.z
- Nemocnice Kadaň, s.r.o.
- Sociálních služby Chomutov
- Městský ústav sociálních služeb Jirkov
- Česká asociace sester
- Centrum pomoci pro zdravotně postižené a seniory o.p.s.
- ČČK Chomutov
- Kapka 97
- Spolek lékařů ČLS JEP Chomutov
- ADRA
- Bílá pastelka
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR Chomutov
- Život dětem
- Liga proti rakovině Praha
- Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovy
- Občanské sdružení Diakonie Broumov
- Fond Sidus
- Asociace cambridgeských škol v ČR
- Klub ekologické výchovy
- Asociace školních sportovních klubů
- Asekol, Ecobat, Eko-kom
- Správa národního parku České Švýcarsko (NPČŠ)
- Linet, a.s.
- Helago-CZ, s.r.o.

PRAKTICKÁ ČÁST

Druhá část této bakalářské práce je praktická a obsahuje průzkum zájmu dospělých o další vzdělávání. Vyplnění dotazníků respondenty se uskutečnilo v průběhu celého roku 2014.

Dotazníky byly rozdány respondentům vždy na závěr jednotlivých kurzů a jejich návratnost nebyla vždy stoprocentní. Znění dotazníku bylo pro všechny kurzy stejné. Dotazování bylo anonymní.

4. Definování problému výzkumu

První výzkumný krok vyžaduje pečlivé definování problému a výzkumných cílů.⁴⁹

4.1 Cíle průzkumu

Cílem mé práce je zjistit, jaký mají dospělí přístup k celoživotnímu vzdělávání. Čím jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, zda jejich iniciativa vychází z nich samotných, nebo naopak zvnějšku, z požadavků například zaměstnavatele či tlaku okolí a jestli je pro ně podpora rodiny důležitá. Chtěla bych rovněž zjistit, zda respondenti uvažují o tom, že by se vzdělávali i nadále a také to jestli své vzdělávání považují za důležitou součást života a jestli jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

4.2 Stanovení předpokladů

Stanovení předpokladů – hypotéz předchází vyhodnocení dotazníkového šetření. Každá výzkumná hypotéza musí být ověřitelná. Hypotéza je vždy tvrzením a je vyjádřena podmíněným výrokem o vztazích mezi dvěma proměnnými.⁵⁰

⁴⁹ BÁRTLOVÁ, Sylva, HNILICOVÁ Helena. 2000. *Vybrané metody a techniky výzkumu*. Vyd. 1. Brno: IDVZP, 118 s. ISBN 80-7013-311-2.

⁵⁰ PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. 2. dotisk. Praha: Karolinum, 2007. 270 s. ISBN 80-7184-569-8, str. 42-46

Na počátku svého výzkumu jsem stanovila následující předpoklady-hypotézy, které budu v průběhu výzkumu testovat:

Hypotéza č. 1: Předpokládám, že převážná většina respondentů se bude i nadále určitě vzdělávat.

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že převážná většina respondentů určitě považuje další vzdělávání za důležitou součást života.

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že převážná většina respondentů se domnívá, že další vzdělávání je určitě v dnešní době nutností.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že převážná většina respondentů si myslí, že jsou určitě v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

Hypotéza č. 5: Předpokládám, že pro převážnou většinu respondentů je k dalšímu vzdělávání určitě důležitá podpora rodiny.

Hypotéza č. 6: Předpokládám, že největší část respondentů je určitě k dalšímu vzdělávání motivována ze strany jejich zaměstnavatele.

5. Metodika výzkumu

Pro potřeby tohoto výzkumu jsem zvolila formu výzkumu kvantitativní metody dotazníkového šetření na vybrané škole.

5.1 Popis zkoumaného vzorku

Při této práci jsem využila názory respondentů, kterými byli účastníci kurzů, které probíhaly na Střední odborné škole energetické a stavební, Obchodní akademii a Střední zdravotnické škole Chomutov. Vyplnění dotazníků respondenty se uskutečnilo v průběhu celého roku 2014. Dotazníky byly rozdány respondentům vždy na závěr jednotlivých kurzů a jejich návratnost nebyla vždy stoprocentní. Zkoumaný vzorek byl vybrán metodou záměrného výběru. Věkové rozmezí respondentů je od 18 let do 65 let. Dotazníkové šetření bylo anonymní.

Předložený dotazník, v rámci bakalářské práce, byl pro všechny respondenty stejný, tj. pro strojnické a svářečí kurzy, stavební kurzy i zdravotnické kurzy (ukázka anonymního dotazníku - příloha č. 2).

Tabulka 1 - Přehled respondentů podle druhu kurzu a pohlaví

Pohlaví	Strojnické a svářečí kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Muži	34	28	12	74
Ženy	0	3	23	26
Celkem	34	31	35	100

5.2 Sběr dat

Sběr dat byl proveden metodou papírového dotazníku. Tuto metodu jsem zvolila především z důvodu vyššího počtu respondentů. Vyplňování dotazníků probíhalo při výuce v jednotlivých kurzech. V kurzech jsem se buď osobně účastnila vyplňování dotazníků, anebo jsem požádala o spolupráci kolegy. Respondentům byl objasněn způsob vyplňování dotazníků a zároveň vysvětleny důvody, proč tento dotazník byl sestaven a k čemu bude použit. Respondenti byli požádáni o úplné a pravdivé vyplnění údajů.

Na každý druh kurzu bylo připraveno 50 dotazníků, tedy 150 dotazníků celkem. Ze stavební části školy, kde bylo rozdáno 100 dotazníků (strojnické a svářečí kurzy + stavební kurzy) jsem obdržela zpět 86 dotazníků. Po kontrole celkového vyplnění dotazníků, muselo být 11 dotazníků vyřazeno z důvodu neúplného vyplnění. Pouze 75 jich bylo řádně vyplněno a to 34 dotazníků ze strojnických a svářečích kurzů a 31 dotazníků ze stavebních kurzů. Ze Střední zdravotnické školy, kde jsem požádala o spolupráci kolegy, jsem ze zdravotnických kurzů obdržela zpět 35 dotazníků, neboť nebylo více účastníků, všechny dotazníky byly řádně vyplněny. Po této mechanické kontrole bylo tedy zpracováno celkem 100 dotazníků ze všech kurzů.

5.3 Dotazníkové šetření

„Dotazník je snad nejpoužívanější pedagogickou výzkumnou technikou vůbec. Není specificky pouze pedagogickou technikou, ale je používán i v sociologických, demografických, psychologických a dalších šetřeních, zabývajících se člověkem.

Podstatou dotazníku je zjištění dat a informací o respondentovi, ale i jeho názorů a postojů k problémům, které dotazujícího zajímají.⁵¹

Miroslav Chráska ve své knize *Metody pedagogického výzkumu* uvádí: „Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně.“⁵²

Dotazník obsahuje úvodní oslovení respondentů a organizační sdělení, dále je zde název kurzu a pohlaví respondenta. Následuje 14 uzavřených otázek. Vybrat lze vždy pouze jednu odpověď. Otázky 1-8 jsou zaměřeny na probíhající kurz, jeho obsah, získané poznatky, uplatnění poznatků v praxi, prostředí, v němž kurz probíhal apod. Tyto získané poznatky slouží nejen pro moji bakalářskou práci, ale zároveň byly využity jako zpětná vazba školy, která kurzy pořádá i lektorům, kteří v těchto kurzech vyučují. Otázky 9-14 slouží především k vypracování praktické části mé bakalářské práce. Na závěr dotazníku je prostor pro rady, doporučení, náměty a připomínky, kde byla dána možnost respondentům se volně vyjádřit.

⁵¹ PELIKÁN, Jiří. 2007. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, s. 104 – 105. ISBN 978-80-7184-569-0.

⁵² CHRÁSKA, Miroslav. 2007. *Metody pedagogického výzkumu*. Vyd. 1. České Budějovice: PROTISK, s. 163. ISBN 978-80-247-1369-4.

6. Výsledky dotazníkového šetření

Stěžejní částí je prezentace a analýza výzkumného materiálu. Přemíra tabulek a výpočtů může učinit zprávu zcela nepřehlednou.⁵³

6.1 Zpracované údaje jednotlivých dotazníků

Pro vyjádření výsledků šetření mezi respondenty byla získaná data uspořádána do tabulek se slovními komentáři a použila jsem grafické znázornění.

⁵³ PELIKÁN, Jiří. 2007. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, s. 9 – 105. ISBN 978-80-7184-569-0.

Otázka č. 1: Byl pro Vás obsah kurzu dostačující?

Dle M. Skutila⁵⁴ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

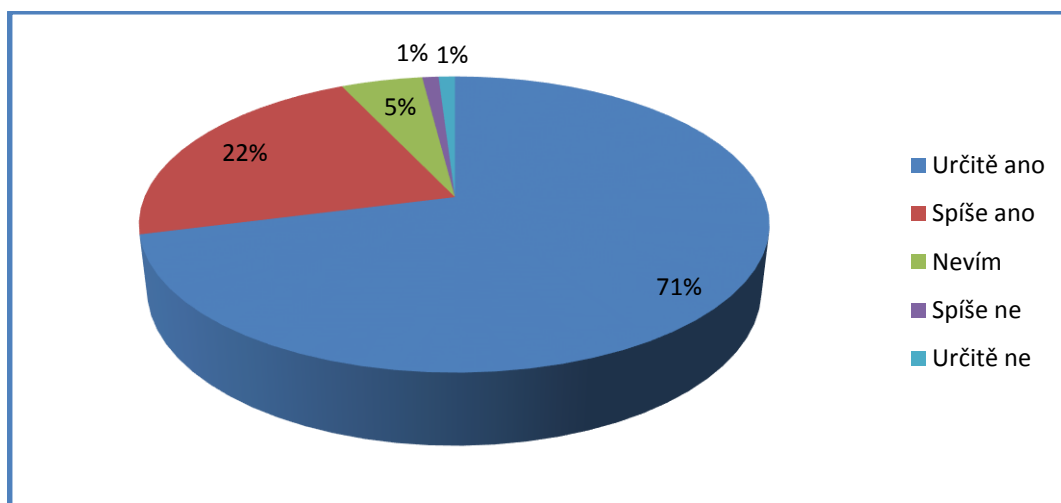
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „*Byl pro Vás obsah kurzu dostačující?*“ uvedlo v odpovědích 71% všech dotazovaných, že určitě ano, 22% dotazovaných, že spíše ano, 5% dotazovaných neví, 1% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 2 – dostačující obsah kurzu

Byl pro Vás obsah kurzu dostačující?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	21	24	26	71
Spíše ano	9	5	8	22
Nevím	3	2	0	5
Spíše ne	1	0	0	1
Určitě ne	0	0	1	1

Graf č. 1 – dostačující obsah kurzu

⁵⁴ SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Otázka č. 2: Získal jste účast v kurzu nové poznatky?

Dle M. Skutila⁵⁵ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

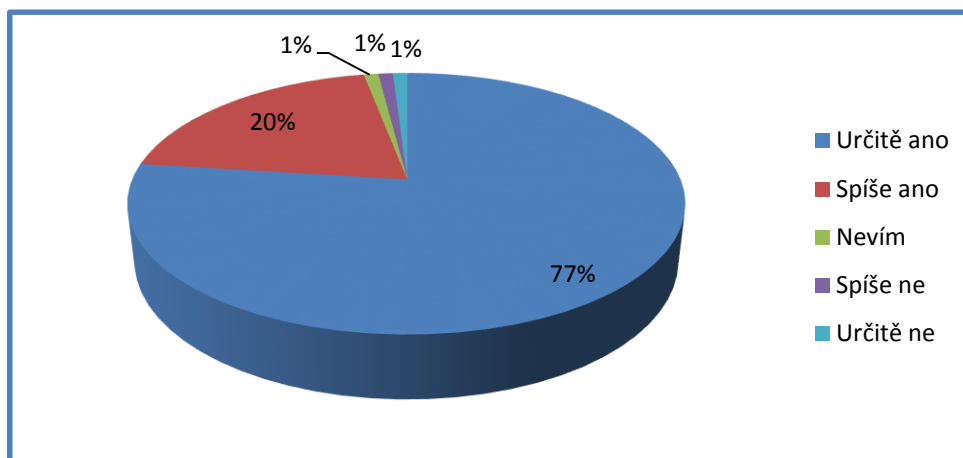
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Získal jste účast v kurzu nové poznatky?“ uvedlo v odpovědích 77% všech dotazovaných, že určitě ano, 20% dotazovaných, že spíše ano, 1% dotazovaných neví, 1% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 3 – získání nových poznatků

Získal jste účast v kurzu nové poznatky?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	26	29	22	77
Spíše ano	6	2	12	20
Nevím	1	0	0	1
Spíše ne	1	0	0	1
Určitě ne	0	0	1	1

⁵⁵ SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Graf č. 2 – získání nových poznatků

Otázka č. 3: Uplatníte tyto poznatky v praxi?

Dle M. Skutila⁵⁶ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano*, *spíše ano*, *nevím*, *spíše ne* a *určitě ne*.

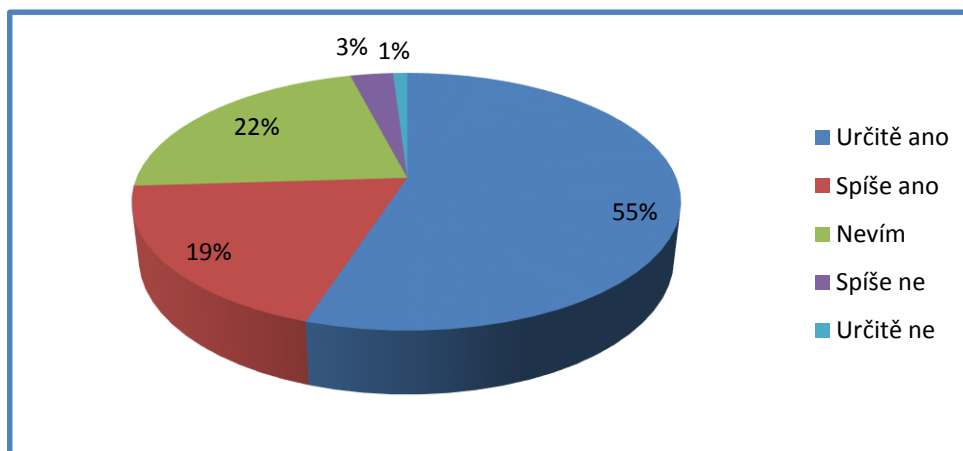
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Uplatníte tyto poznatky v praxi?“ uvedlo v odpovědích 55% všech dotazovaných, že určitě ano, 19% dotazovaných, že spíše ano, 22% dotazovaných neví, 3% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 4 – uplatnění poznatků v praxi

Uplatníte tyto poznatky v praxi?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	24	22	9	55
Spíše ano	2	4	13	19
Nevím	7	5	10	22
Spíše ne	1	0	2	3
Určitě ne	0	0	1	1

⁵⁶ SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Graf č. 3 – uplatnění poznatků v praxi

Otázka č. 4: Byl jste spokojen s prostředím, v němž probíhala praktická část kurzu?

Dle M. Skutila⁵⁷ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Byl jste spokojen s prostředím, v němž probíhala praktická část kurzu?“ uvedlo v odpovědích 87% všech dotazovaných, že určitě ano, 9% dotazovaných, že spíše ano, 1% dotazovaných neví, 2% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

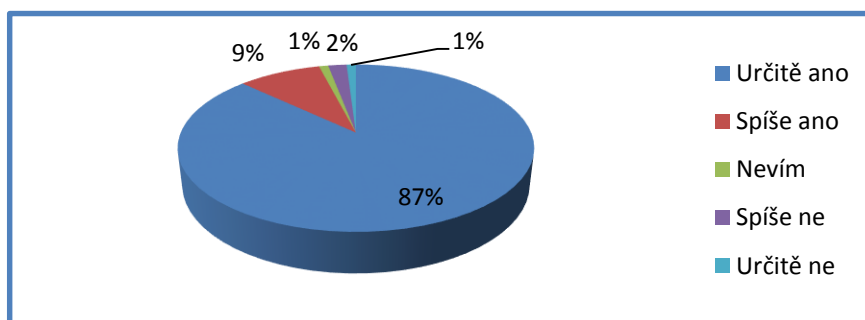
Tabulka č. 5 – spokojenost s prostředím v praktické části kurzu

Byl jste spokojen s prostředím, v němž probíhala praktická část kurzu?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	31	25	31	87
Spíše ano	2	4	3	9
Nevím	1	0	0	1

⁵⁷ SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 88 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Spíše ne	0	1	1	2
Určitě ne	0	1	0	1

Graf č. 4 – spokojenost s prostředím v praktické části kurzu

Otázka č. 5: Byl jste spokojen s průběhem a obsahem teoretické části kurzu?

Dle M. Skutila⁵⁸ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano*, *spíše ano*, *nevím*, *spíše ne* a *určitě ne*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Byl jste spokojen s průběhem a obsahem teoretické části kurzu?“ uvedlo v odpovědích 76% všech dotazovaných, že určitě ano, 17% dotazovaných, že spíše ano, 4% dotazovaných neví, 2% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

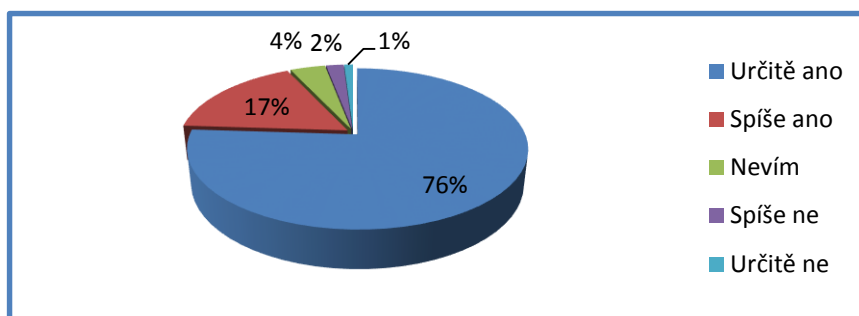
Tabulka č. 6 – spokojenost s průběhem a obsahem teoretické části kurzu

Byl jste spokojen s průběhem a obsahem teoretické části kurzu?	Strojnické a svářečí kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	23	25	28	76
Spíše ano	7	4	6	17
Nevím	3	1	0	4

⁵⁸ SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Spíše ne	1	0	1	2
Určitě ne	0	1	0	1

Graf č. 5 – spokojenost s průběhem a obsahem teoretické části kurzu

Otázka č. 6: Byl pro Vás srozumitelný výklad lektorů?

Dle M. Skutila⁵⁹ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano*, *spíše ano*, *nevím*, *spíše ne* a *určitě ne*.

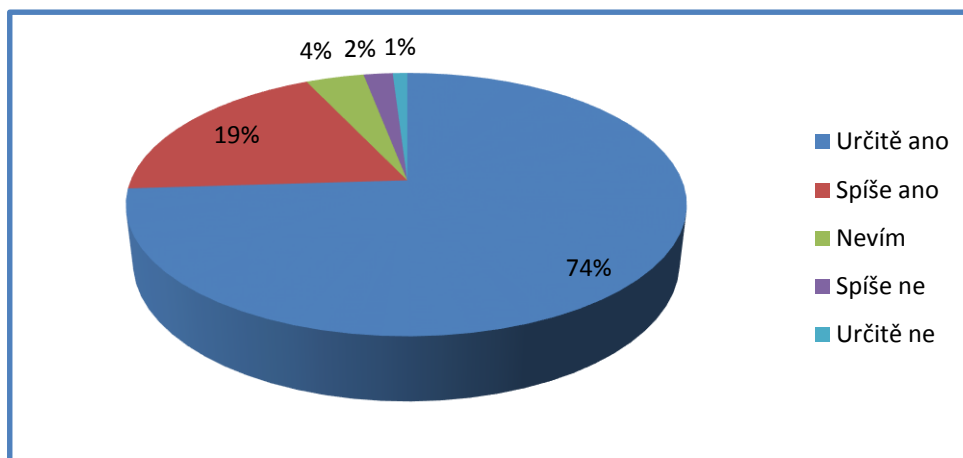
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „*Byl pro Vás srozumitelný výklad lektorů?*“ uvedlo v odpovědích 74% všech dotazovaných, že určitě ano, 19% dotazovaných, že spíše ano, 4% dotazovaných neví, 2% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 7 – srozumitelnost výkladu

Byl pro Vás srozumitelný výklad lektorů?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	25	22	27	74
Spíše ano	5	7	7	19
Nevím	3	1	0	4
Spíše ne	1	0	1	2
Určitě ne	0	1	0	1

⁵⁹ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Graf č. 6 – srozumitelnost výkladu

Otázka č. 7: Zúčastnil byste se v budoucnosti podobného kurzu?

Dle M. Skutila⁶⁰ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou,, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

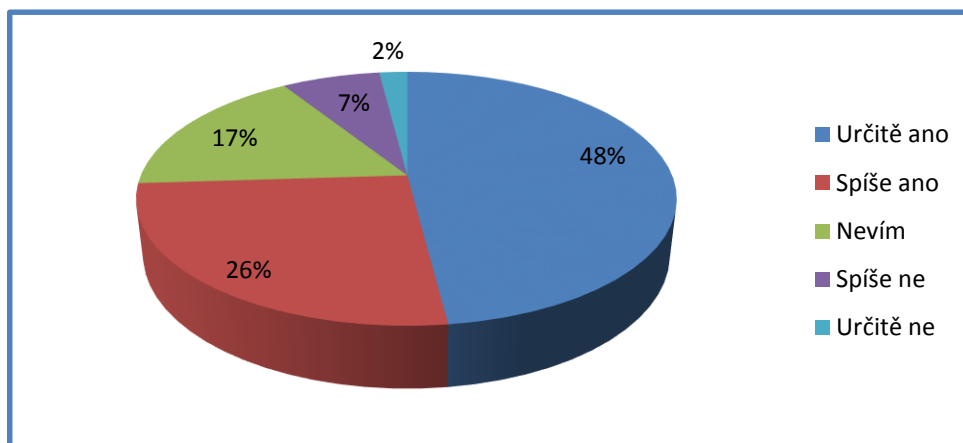
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Zúčastnil byste se v budoucnosti podobného kurzu?“ uvedlo v odpovědích 48% všech dotazovaných, že určitě ano, 26% dotazovaných, že spíše ano, 17% dotazovaných neví, 7% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 2% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 8 – účast v podobném kurzu

Zúčastnil byste se v budoucnosti podobného kurzu?	Strojnické a svářečí kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	16	17	15	48
Spíše ano	9	6	11	26
Nevím	6	5	6	17
Spíše ne	2	3	2	7
Určitě ne	1	0	1	2

⁶⁰ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Graf č. 7 – účast v podobném kurzu

Otázka č. 8: Splnil kurz Vaše očekávání?

Dle M. Skutila⁶¹ se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

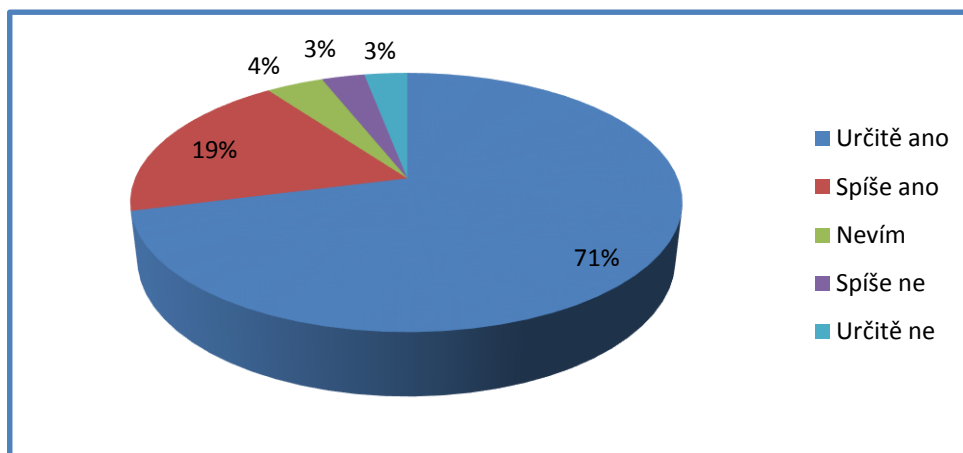
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „*Splnil kurz Vaše očekávání?*“ uvedlo v odpovědích 71% všech dotazovaných, že určitě ano, 19% dotazovaných, že spíše ano, 4% dotazovaných neví, 3% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 3% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 9 – splnil kurz očekávání

Splnil kurz Vaše očekávání?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	22	21	28	71
Spíše ano	9	4	6	19
Nevím	2	2	0	4
Spíše ne	1	2	0	3
Určitě ne	0	2	1	3

⁶¹ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Graf č. 8 – splnil kurz očekávání

Otázka č. 9: Uvažujete o tom, že se budete i nadále vzdělávat?

Dle M. Skutila⁶² se jedná o otázku uzavřenou, škálovanou, respondenti mají na výběr varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano*, *spíše ano*, *nevím*, *spíše ne* a *určitě ne*.

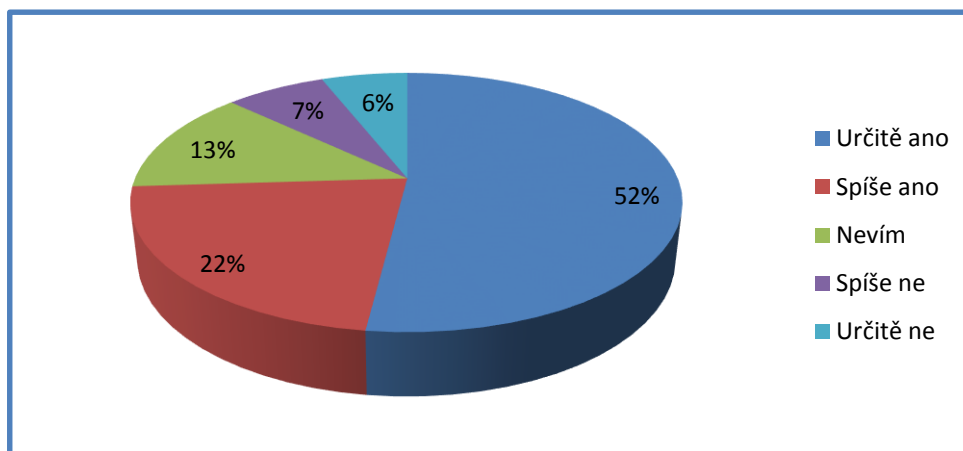
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Uvažujete o tom, že se budete i nadále vzdělávat?“ uvedlo v odpovědích 52% všech dotazovaných, že určitě ano, 22% dotazovaných, že spíše ano, 13% dotazovaných neví, 7% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 6% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 10 – uvažujete o dalším vzdělávání

Uvažujete o tom, že se budete i nadále vzdělávat?	Strojnické a svářečí kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	16	11	25	52
Spíše ano	7	8	7	22
Nevím	5	5	3	13
Spíše ne	4	3	0	7
Určitě ne	2	4	0	6

⁶² SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

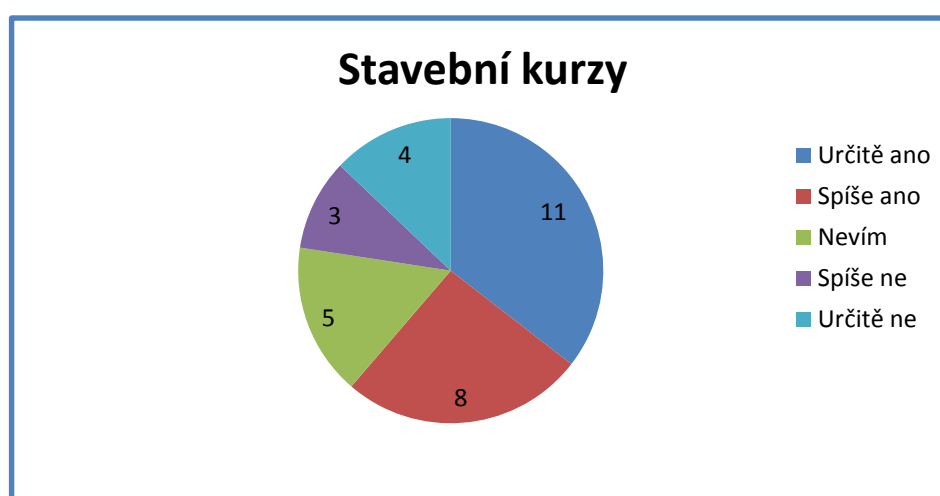
Graf č. 9 – uvažujete o dalším vzdělávání

Graf č. 9.1 – uvažujete o dalším vzdělávání

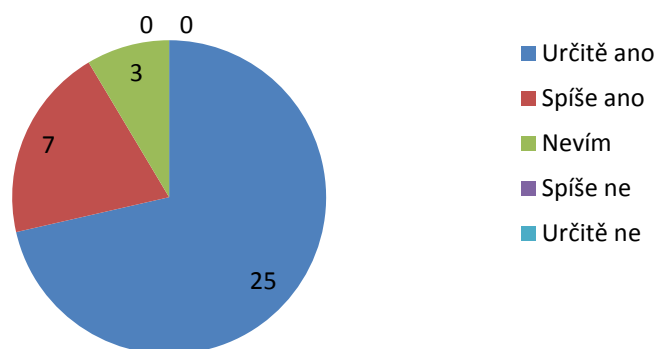

Graf č. 9.2 – uvažujete o dalším vzdělávání

Graf č. 9.3 – uvažujete o dalším vzdělávání

Zdravotnické kurzy

Otázka č. 10: Považujete další vzdělávání za důležitou součást vašeho života?

Dle M. Skutila⁶³ se jedná o otázku uzavřenou, respondenti mají na výběr škálované varianty odpovědí.

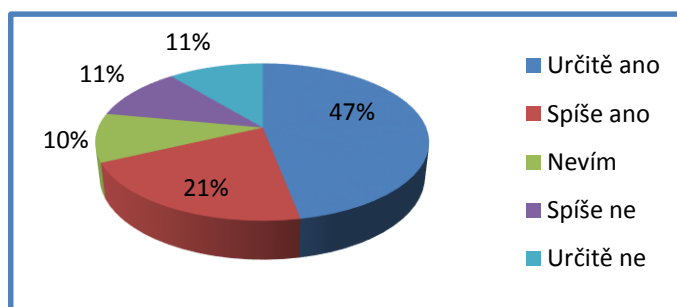
V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Považujete další vzdělávání za důležitou součást vašeho života?“ uvedlo v odpovědích 47% všech dotazovaných, že určitě ano, 21% dotazovaných, že spíše ano, 10% dotazovaných neví, 11% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 11% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 11 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

Považujete další vzdělávání za důležitou součást vašeho života?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	13	9	25	47
Spíše ano	6	7	8	21
Nevím	5	5	0	10
Spíše ne	6	4	1	11
Určitě ne	4	6	1	11

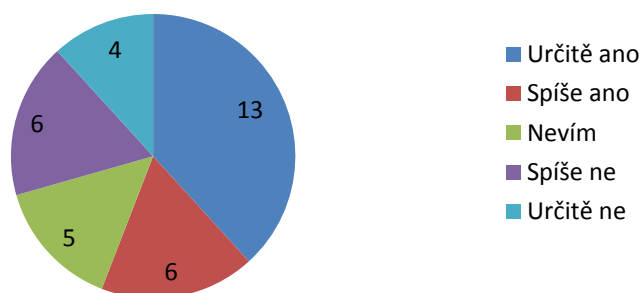
Graf č. 10 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

Graf č. 10.1 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

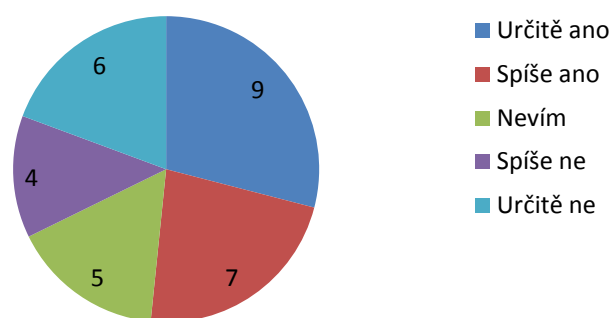
⁶³ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Strojnické a svářečí kurzy

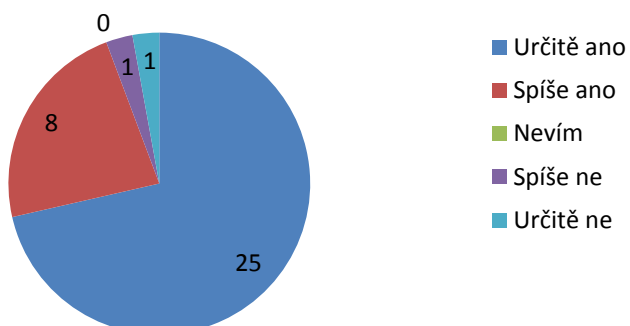
Graf č. 10.2 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

Stavební kurzy

Graf č. 10.3 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

Zdravotnické kurzy

Otázka č. 11: Domníváte se, že další vzdělávání je v dnešní době nutností?

Dle M. Skutila⁶⁴ se jedná o otázku uzavřenou, respondenti mají na výběr škálované varianty odpovědí.

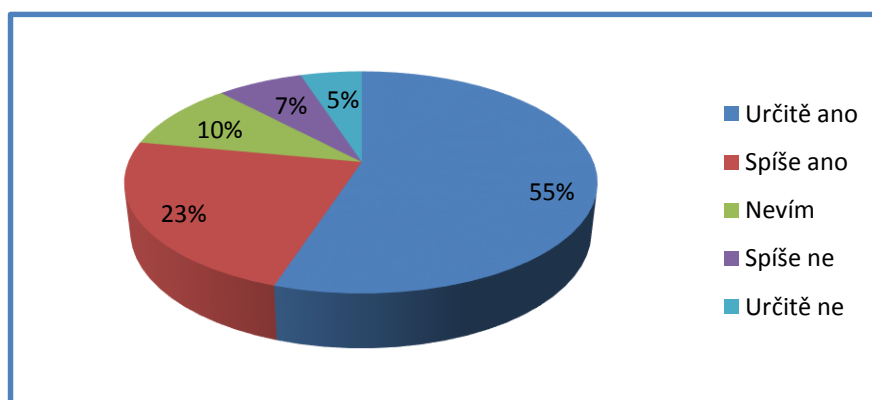
V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Domníváte se, že další vzdělávání je v dnešní době nutností?“ uvedlo v odpovědích 55% všech dotazovaných, že určitě ano, 23% dotazovaných, že spíše ano, 10% dotazovaných neví, 7% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 5% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 12 – je další vzdělávání v současnosti nutností

Domníváte se, že další vzdělávání je v dnešní době nutností?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	16	11	28	55
Spíše ano	9	8	6	23
Nevím	5	5	0	10
Spíše ne	3	3	1	7
Určitě ne	1	4	0	5

Graf č. 11 – je další vzdělávání v současnosti nutností

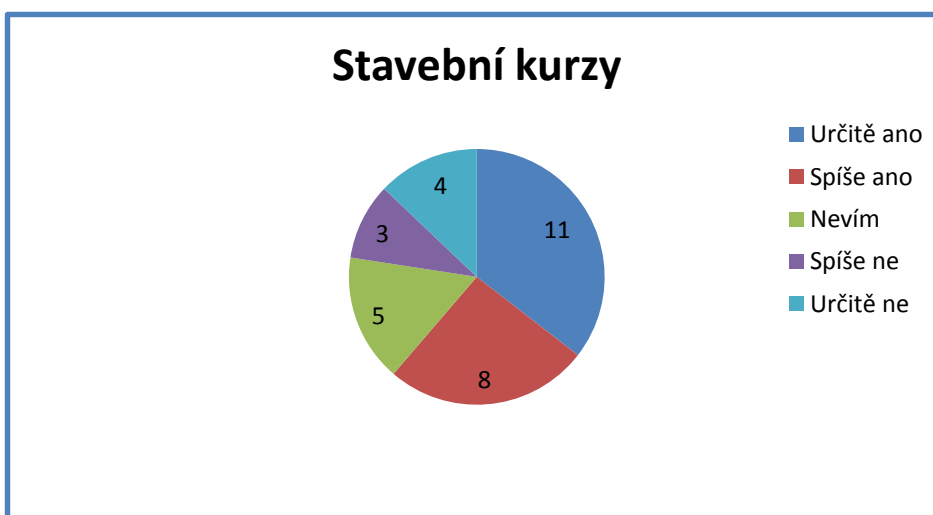

⁶⁴ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

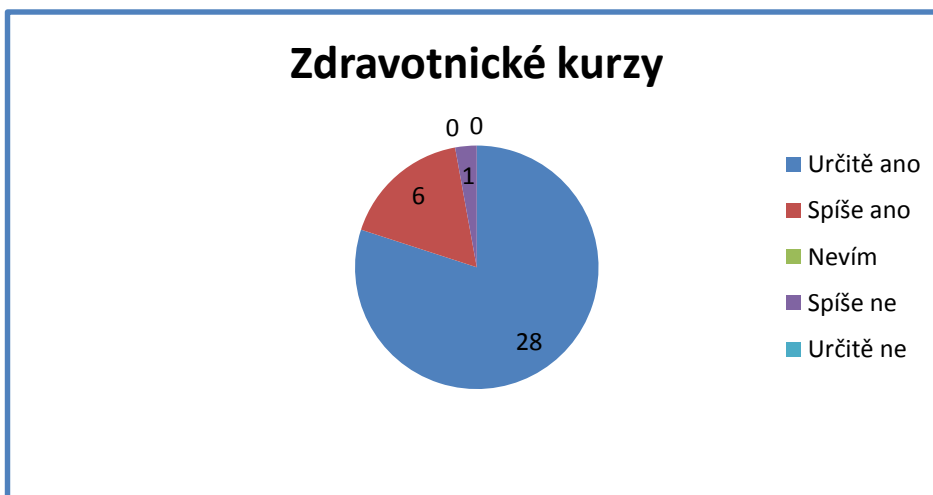
Graf č. 11.1 – je další vzdělávání v současnosti nutností

Graf č. 11.2 – je další vzdělávání v současnosti nutností

Graf č. 11.3 – je další vzdělávání v současnosti nutností

Otázka č. 12: Myslíte si, že jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání?

Dle M. Skutila⁶⁵ se jedná o otázku uzavřenou, respondenti mají na výběr škálované varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

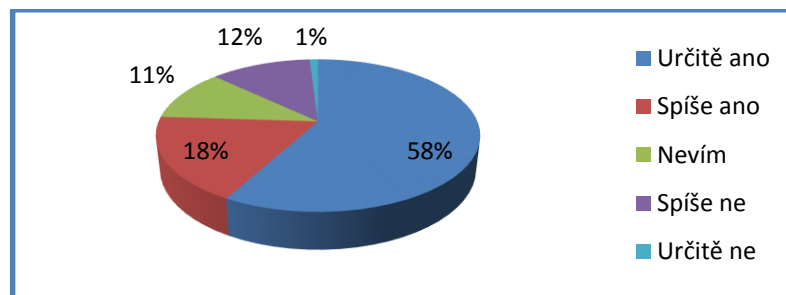
Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Myslíte si, že jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání?“ uvedlo v odpovědích 58% všech dotazovaných, že určitě ano, 18% dotazovaných, že spíše ano, 11% dotazovaných neví, 12% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 1% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

Tabulka č. 13 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

Myslíte si, že jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	20	11	27	58
Spíše ano	5	7	6	18
Nevím	5	5	1	11
Spíše ne	4	7	1	12
Určitě ne	0	1	0	1

Graf č. 12 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

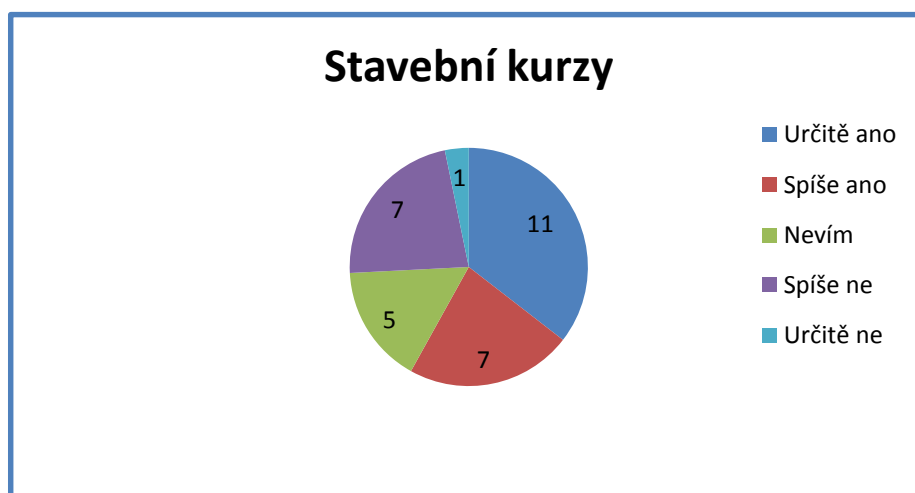
⁶⁵ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

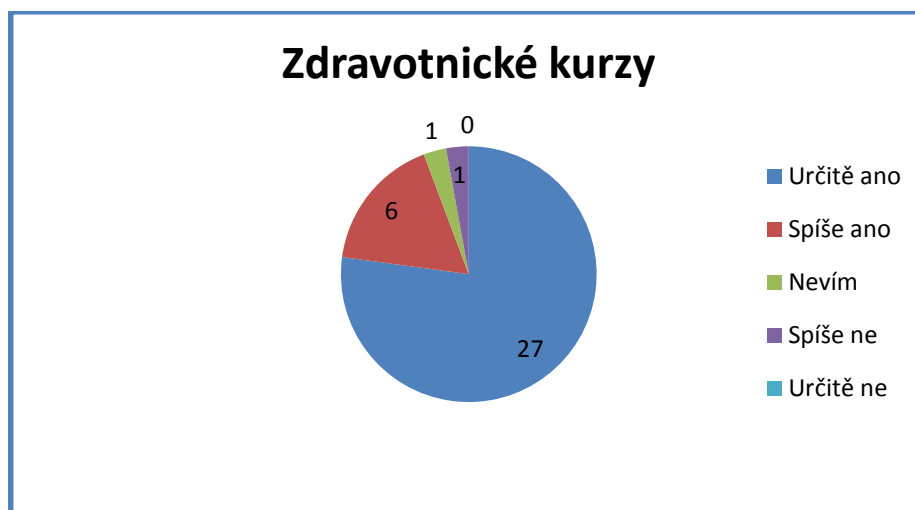
Graf č. 12.1 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

Graf č. 12.2 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

Graf č. 12.3 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

Otázka č. 13: Je pro Vás podpora rodiny k dalšímu vzdělávání důležitá?

Dle M. Skutila⁶⁶ se jedná o otázku uzavřenou, respondenti mají na výběr škálované varianty odpovědí.

V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne a určitě ne*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „*Je pro Vás podpora rodiny k dalšímu vzdělávání důležitá?*“ uvedlo v odpovědích 52% všech dotazovaných, že určitě ano, 19% dotazovaných, že spíše ano, 9% dotazovaných neví, 12% dotazovaných odpovědělo, že spíše ne a 8% dotazovaných odpovědělo, že určitě ne.

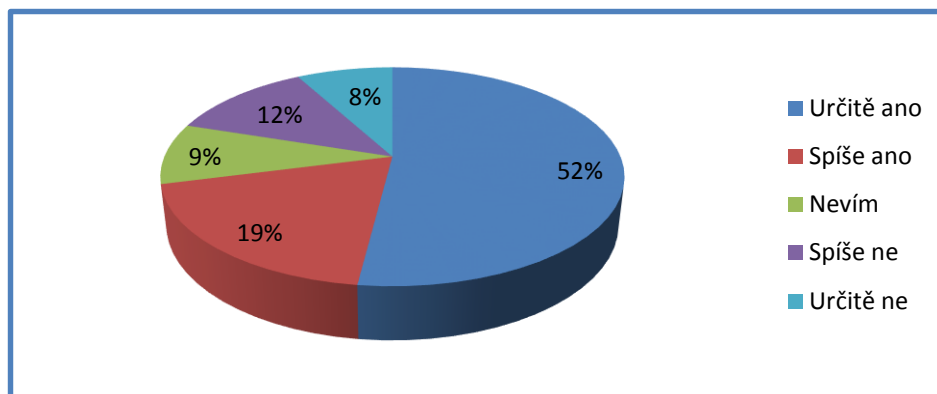
Tabulka č. 14 – je podpora rodiny důležitá

Je pro Vás podpora rodiny k dalšímu vzdělávání důležitá?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Určitě ano	16	8	28	52
Spíše ano	7	8	4	19
Nevím	4	5	0	9
Spíše ne	4	6	2	12

⁶⁶ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

Určitě ne	3	4	1	8
-----------	---	---	---	---

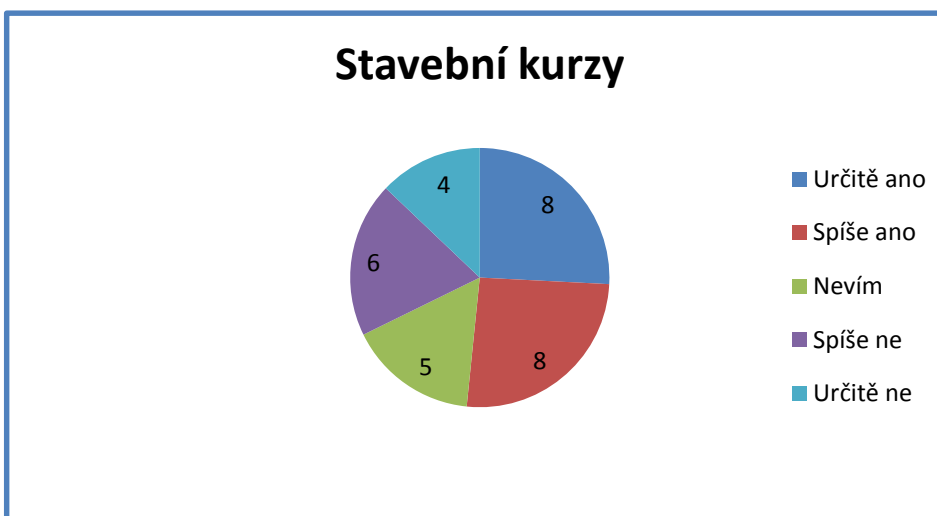
Graf č. 13 – je podpora rodiny důležitá

Graf č. 13.1 – je podpora rodiny důležitá

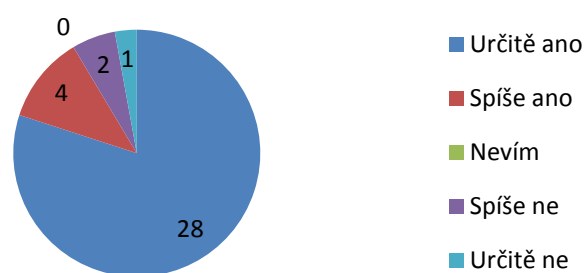

Graf č. 13.2 – je podpora rodiny důležitá

Graf č. 13.3 – je podpora rodiny důležitá

Zdravotnické kurzy

Otázka č. 14: Kdo Vás motivoval k vašemu současnému vzdělávání?

Dle M. Skutila⁶⁷ se jedná o otázku uzavřenou, respondenti mají na výběr škálované varianty odpovědi.

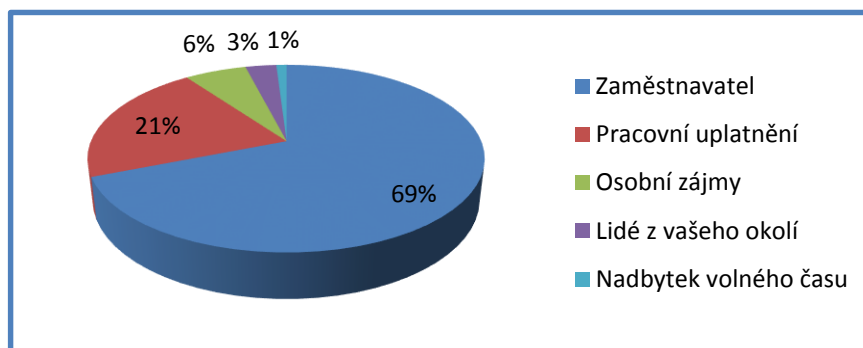
V tomto případě se jedná o otázku, ve které měli respondenti na výběr z pěti možností – *zaměstnavatel, pracovní uplatnění, osobní zájmy, lidé z vašeho okolí nebo nadbytek volného času*.

Z výsledků výzkumu je patrné, že z celkového počtu 100 respondentů na otázku: „Kdo Vás motivoval k vašemu současnému vzdělávání?“ uvedlo v odpovědích 69% všech dotazovaných, že zaměstnavatel, 21% dotazovaných uvádí, že pracovní uplatnění, 6% dotazovaných uvádí osobní zájmy, 3% dotazovaných odpovědělo, že lidé z okolí a 1% dotazovaných odpovědělo, že nadbytek volného času.

Tabulka č. 15 – motivace k současnému vzdělávání

Kdo Vás motivoval k vašemu současnému vzdělávání?	Strojnické a svářečské kurzy	Stavební kurzy	Zdravotnické kurzy	Celkem
Zaměstnavatel	22	25	22	69
Pracovní uplatnění	11	6	4	21
Osobní zájmy	1	0	5	6
Lidé z vašeho okolí	0	0	3	3
Nadbytek volného času	0	0	1	1

Graf č. 14 – motivace k současnému vzdělávání

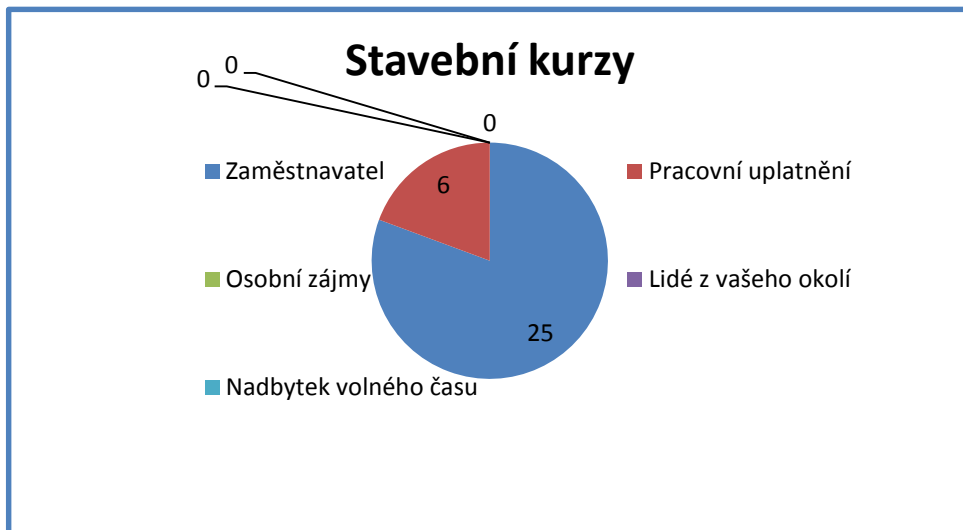

⁶⁷ SKUTIL, M. a kolektiv. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. 82 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

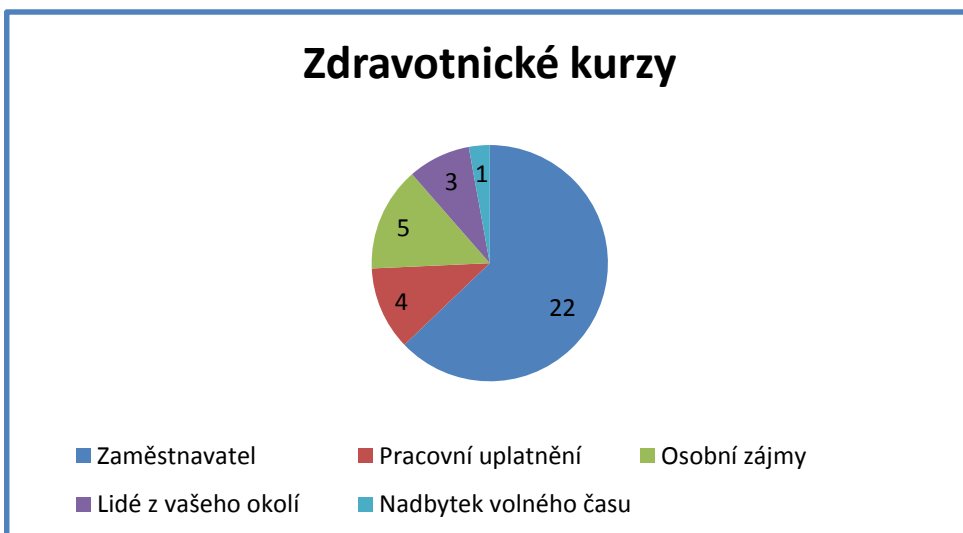
Graf č. 14.1 – motivace k současnému vzdělávání

Graf č. 14.2 – motivace k současnému vzdělávání

Graf č. 14.3 – motivace k současnému vzdělávání

6.2 Testování stanovených předpokladů

Na začátku svého výzkumu jsem si stanovila předpoklady-hypotézy. Po shrnutí výsledků mého výzkumu nyní přistoupím k testování hypotéz.

Hypotéza č. 1: Předpokládám, že převážná většina respondentů se bude i nadále určitě vzdělávat.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že 52% všech respondentů se bude i nadále určitě vzdělávat.

Tato hypotéza byla verifikována.

Hypotéza č. 2: Předpokládám, že převážná většina respondentů určitě považuje další vzdělávání za důležitou součást života.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že 47% všech respondentů určitě považuje další vzdělávání za důležitou součást jejich života.

Tato hypotéza nebyla verifikována.

Hypotéza č. 3: Předpokládám, že převážná většina respondentů se domnívá, že další vzdělávání je určitě v dnešní době nutností.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že 55% všech respondentů se domnívá, že další vzdělávání je určitě v dnešní době nutností.

Tato hypotéza byla verifikována.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že převážná většina respondentů si myslí, že jsou určitě v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že 58 % všech respondentů si myslí, že jsou určitě v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

Tato hypotéza byla verifikována.

Hypotéza č. 5: Předpokládám, že pro převážnou většinu respondentů je k dalšímu vzdělávání určitě důležitá podpora rodiny.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že pro 52 % všech respondentů je k dalšímu vzdělávání určitě důležitá podpora rodiny.

Tato hypotéza byla verifikována.

Hypotéza č. 6: Předpokládám, že největší část respondentů je určité k dalšímu vzdělávání motivována ze strany jejich zaměstnavatele.

Výzkum prokázal, že 69% všech respondentů je určité k dalšímu vzdělávání motivováno ze strany jejich zaměstnavatele.

Tato hypotéza byla verifikována.

6.3 Shrnutí

Zde shrnuji výsledky výzkumu provedeného za účelem verifikovat hypotézy stanovené na počátku výzkumu a splnit cíle této praktické části bakalářské práce.

Cílem mé práce bylo zjistit, jaký mají dospělí přístup k celoživotnímu vzdělávání, čím jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, zda jejich iniciativa vychází z nich samotných, nebo naopak zvnějšku, z požadavků například zaměstnavatele či tlaku okolí a jestli je pro ně podpora rodiny důležitá. Chtěla jsem rovněž zjistit, zda respondenti uvažují o tom, že by se vzdělávali i nadále a také to, jestli své vzdělávání považují za důležitou součást života a jestli jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

V rámci výzkumu provedeného za účelem této bakalářské práce jsem chtěla zjistit, zda respondenti uvažují o tom, že by se i nadále vzdělávali. Na tuto problematiku byla zaměřena otázka č. 9. V odpovědi na tuto otázku 52% všech respondentů uvedlo, že určité ano.

Chtěla jsem též vyzkoumat, zda respondenti považují další vzdělávání za důležitou součást jejich života. Na toto téma byla zaměřena otázka č. 10. Výzkum prokázal, že 47% všech respondentů určité považuje další vzdělávání za důležitou součást jejich života.

Dále mne zajímalo v otázce č. 11, zda se respondenti domnívají, že další vzdělávání je v dnešní době nutností. V této souvislosti 55% všech respondentů uvedlo, že určité ano.

Na problematiku dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání v dnešní době byla zaměřena otázka č. 12, kdy jsem se respondentů ptala, zda si myslí, že jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání. V odpovědi na tuto otázku 58% všech respondentů uvedlo, že určité ano.

Také jsem chtěla zjistit, zda respondenti považují podporu rodiny k dalšímu vzdělávání za důležitou. Na tuto problematiku byla zaměřena otázka č. 13. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že zcela určitě podporu rodiny v dalším vzdělávání považuje za důležitou 52% všech respondentů.

Dále mne zajímala motivace respondentů k dalšímu vzdělávání, konkrétně pak jakými faktory jsou respondenti motivováni k dalšímu vzdělávání. Na motivaci byla zaměřena otázka č. 14. Výzkum prokázal, že 69% všech respondentů motivoval k jejich současnému vzdělávání jejich zaměstnavatel, 21% motivovala k jejich současnému vzdělávání možnost pracovního uplatnění, 6% respondentů motivovaly k jejich současnému vzdělávání osobní zájmy, 3% respondentů motivovali k jejich současnému vzdělávání lidé z jejich okolí a 1% respondentů motivoval nadbytek volného času. Nejsilnějším motivačním faktorem respondentů ve vztahu k dalšímu vzdělávání je tedy zaměstnavatel.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala problematikou celoživotního učení a dalšího vzdělávání, histirií i významem celoživotního vzdělávání v současnosti, dále pak legislativou a uznáváním výsledků dalšího vzdělávání a možností přeměn škol a školských zařízení v centra celoživotního učení i realizací CŽU na naší škole.

Cílem mé práce bylo zjistit, jaký mají dospělí přístup k celoživotnímu vzdělávání, čím jsou motivováni k dalšímu vzdělávání, zda jejich iniciativa vychází z nich samotných, nebo naopak zvnějšku, z požadavků například zaměstnavatele či tlaku okolí a jestli je pro ně podpora rodiny důležitá. Také jsem chtěla zjistit, zda respondenti uvažují o tom, že by se vzdělávali i nadále a také to jestli své vzdělávání považují za důležitou součást života a jestli jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání.

V teoretické části bakalářské práce jsem se zaměřila na celoživotní vzdělávání od jeho počátků až po současnost. Snažila jsem se popsat kategorie a etapy celoživotního vzdělávání. Zajímala jsem se o motivaci ke vzdělávání a legislativu vzdělávání dospělých. Zaměřila jsem se na význam celoživotního učení v současnosti a uzávání výsledků dalšího vzdělávání. Dále pak mě zajímaly střední odborné školy a střední odborné učiliště jako centra celoživotního učení-jejich přínosy a ohrožení. A také jsem se zmínila o realizaci celoživotního učení na naší škole.

V praktické části bakalářské práce jsem provedla dotazníkové šetření. V této části popisují průběh a výsledky výzkumu, který byl proveden na vzorku 100 účastníků jednotlivých kurzů za pomoci anonymních dotazníků. Tyto strojnické a svářečí kurzy, stavební kurzy a zdravotnické kurzy probíhaly v průběhu roku 2014 na naší škole ESOZ Chomutov. Cílem výzkumu bylo zjistit přístup respondentů k celoživotnímu vzdělávání a faktory podílející se na jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání. Všechny cíle a výzkumné otázky byly zodpovězeny a mé předpoklady byly ověřeny.

V rámci uvedeného výzkumu jsem dospěla k závěru, že převážná většina respondentů považuje celoživotní studium za důležité a je pro ně v dnešní době nutností, a že chtějí pokračovat ve vzdělávání. Dále se prokázalo, že pro většinu respondentů splnilo současné vzdělávání jejich očekávání. Pro nejvíce respondentů představuje hlavní motivaci požadavek ze strany jejich zaměstnavatele, dále pak možnost pracovního uplatnění.

Provádění výzkumu i vytváření celé práce mne velmi obohatilo. Studium odborné literatury jsem získala spoustu nových informací o celoživotním vzdělávání, legislativě, projektech, dílčích kvalifikacích, motivaci, aj.

Bakalářskou práci poskytnu k nahlédnutí na mém působišti na ESOZ Chomutov. Byla bych ráda, kdyby výsledky průzkumu byly pro mé kolegy i organizátory kurzů přínosem. Průzkum se mi jeví jako velmi dobrá zpětná vazba škole i kolegům, ze které se dají vyvodit důsledky a opatření, díky nimž by mohly být kurzy ještě kvalitnější a pedagogické působení určitě účinnější.

Seznam použité literatury:

BÁRTLOVÁ, Sylva, HNILICOVÁ Helena. *Vybrané metody a techniky výzkumu*. Vyd. 1. Brno: IDVZP, 2000. ISBN 80-7013-311-2.

BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024725802.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu*. Vyd. 1. České Budějovice: PROTISK, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KALOUS, Jaroslav a Arnošt VESELÝ. *Teorie a nástroje vzdělávací politiky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Praha: Vysoká škola J. A. Komenského, 2003. ISBN 8086723038.

PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-7184-569-0.

PELIKÁN, Jiří. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. 2. dotisk. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 80-7184-569-8.

SKUTIL, M. a kolektiv. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-778-7.

Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4779-2.

Vybrané problémy vzdělávací politiky. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

Vzdělávací politika České republiky v globálním kontextu. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 8024612593.

Elektronické zdroje:

Fond Dalšího vzdělávání. In: *Fond dalšího vzdělávání* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://fdp.mpsv.cz/cz/s/o-fdp>

Implementační plán strategie celoživotního učení. In: *Implementační plán Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

Memorandum o celoživotním. *Národní vzdělávací fond* [online]. [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://old.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>

NÁRODNÍ PROGRAM ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE: Bílá kniha 2001. In: *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha* [online]. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001 [cit. 2015-01-21]. ISBN 80-211-0372-8. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha/narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-bila-kniha-2001>

NUV [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/>

NUV [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vse-o-nuv/>

NVF [online]. Praha: Národní vzdělávací fond, 2011 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/rozvoj-celozivotniho-uceni/>

Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. In: *Ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání* [online]. Praha, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>

Průvodce dalším vzděláváním. In: [online]. Praha: MŠMT, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

Průvodce dalším vzděláváním. In: *Průvodce dalším vzděláváním* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/pruvodce-dalsim-vzdelavanim>

Strategie celoživotního učení [online]. Praha: MŠMT, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: http://msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

Strategie celoživotního učení. In: *Strategie celoživotního učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007 [cit. 2015-01-21]. ISBN 978-80-254-2218-2. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. In: *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2014 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie-2020_web.pdf

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-padesatka/>

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-profesni-kvalifikace/>

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/zaklady-kurz-prvni-pomoci/>

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/prvni-pomoc-pro-pedagogicke-pracovniky/>

Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola Chomutov. [online]. Chomutov, 2013 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.esoz.cz/rekvalifikace-svareci-skola/>

UNIV 2 KRAJE [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://univ2.univ.cz/>

UNIV 3 [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2012 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/univ3/>

Závěrečná tisková zpráva k projektu UNIV. In: *Závěrečná tisková zpráva k projektu UNIV* [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008 [cit. 2015-01-21]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/projekt-univ-rozsiril-nabidku-celozivotniho-vzdelavani>

Seznam tabulek:

- Tabulka č. 1 – přehled respondentů podle druhu kurzu a pohlaví
- Tabulka č. 2 – dostačující obsah kurzu
- Tabulka č. 3 – získání nových poznatků
- Tabulka č. 4 – uplatnění poznatků v praxi
- Tabulka č. 5 – spokojenost s prostředím v praktické části kurzu
- Tabulka č. 6 – spokojenost s průběhem a obsahem teoretické části kurzu
- Tabulka č. 7 – srozumitelnost výkladu
- Tabulka č. 8 – účast v podobném kurzu
- Tabulka č. 9 – splnil kurz očekávání
- Tabulka č. 10 – uvažujete o dalším vzdělávání
- Tabulka č. 11 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života
- Tabulka č. 12 – je další vzdělávání v současnosti nutností
- Tabulka č. 13 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání
- Tabulka č. 14 – je podpora rodiny důležitá
- Tabulka č. 15 – motivace k současnému vzdělávání

Seznam grafů:

- Graf č. 1 – dostačující obsah kurzu
- Graf č. 2 – získání nových poznatků
- Graf č. 3 – uplatnění poznatků v praxi
- Graf č. 4 – spokojenost s prostředím v praktické části kurzu
- Graf č. 5 – spokojenost s průběhem a obsahem teoretické části kurzu
- Graf č. 6 – srozumitelnost výkladu
- Graf č. 7 – účast v podobném kurzu
- Graf č. 8 – splnil kurz očekávání
- Graf č. 9 – uvažujete o dalším vzdělávání
- Graf č. 9.1 – uvažujete o dalším vzdělávání (strojnické a svářečí kurzy)
- Graf č. 9.2 – uvažujete o dalším vzdělávání (stavební kurzy)
- Graf č. 9.3 – uvažujete o dalším vzdělávání (zdravotnické kurzy)
- Graf č. 10 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života
- Graf č. 10.1 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

(strojnické a svářečí kurzy)

Graf č. 10.2 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

(stavební kurzy)

Graf č. 10.3 – je další vzdělávání důležitou součástí vašeho života

(zdravotnické kurzy)

Graf č. 11 – je další vzdělávání v současnosti nutností

Graf č. 11.1 – je další vzdělávání v současnosti nutností

(strojnické a svářečí kurzy)

Graf č. 11.2 – je další vzdělávání v současnosti nutností (stavební kurzy)

Graf č. 11.3 – je další vzdělávání v současnosti nutností (zdravotnické kurzy)

Graf č. 12 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

Graf č. 12.1 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

(strojnické a svářečí kurzy)

Graf č. 12.2 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

(stavební kurzy)

Graf č. 12.3 – jsou v současnosti dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání

(zdravotnické kurzy)

Graf č. 13 – je podpora rodiny důležitá

Graf č. 13.1 – je podpora rodiny důležitá (strojnické a svářečí kurzy)

Graf č. 13.2 – je podpora rodiny důležitá (stavební kurzy)

Graf č. 13.3 – je podpora rodiny důležitá /zdravotnické kurzy)

Graf č. 14 – motivace k současnému vzdělávání

Graf č. 14.1 – motivace k současnému vzdělávání (strojnické a svářečí kurzy)

Graf č. 14.2 – motivace k současnému vzdělávání (stavební kurzy)

Graf č. 14.3 – motivace k současnému vzdělávání (zdravotnické kurzy)

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratek

Příloha č. 2: Anonymní dotazník

Seznam použitých zkratk

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CEDEFOP	Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy
CŽU	Celoživotní učení
ČR	Česká Republika
ČSN	Česká státní norma
ESOZ	Střední odborná škola energetická a stavební, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Chomutov
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
EU	Evropská unie
IPPP ČR	Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR
ISCED	Mezinárodní klasifikace vzdělání
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NICM	Národní informační centrum pro mládež
NSK	Národní soustava kvalifikací
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NVF	Národní vzdělávací fond
OA	Obchodní akademie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
SŠ	Střední škola
SOŠ-E	Střední odborná škola energetická
SOŠ-S	Střední odborná škola stavební
SZŠ	Střední zdravotnická škola
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
UNIV	Uznávání výsledků neformálního vzdělávání-projekt
ÚP	Úřad práce
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZŠ	Základní škola

Anonymní dotazník

Vážený respondente,

na závěr kurzu si Vám dovoluujeme položit několik otázek, které nám umožní vyhodnotit kvalitu námi připravovaného kurzu a zároveň získané údaje budou sloužit pro vypracování praktické části naší bakalářské práce na téma: “Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního vzdělávání”.

Děkuji Iva Halbichová

Pozn.: V dotazníku vyberte a křížkem označte pro Vás vždy jen jednu nejpřijatelnější odpověď.

Kurz.....

Pohlaví:

- muž
- žena

Žádáme Vás o vyplnění dotazníku.

1. Byl pro Vás obsah kurzu dostačující?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

2. Získal jste účastí v kurzu nové poznatky?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

3. Uplatníte tyto poznatky v praxi?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

4. Byl jste spokojen s prostředím, v němž probíhala praktická část kurzu?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

5. Byl jste spokojen s průběhem a obsahem teoretické části kurzu?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

6. Byl pro Vás srozumitelný výklad lektorů?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

7. Zúčastnil byste se v budoucnosti podobného kurzu?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

8. Splnil kurz Vaše očekávání?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

9. Uvažujete o tom, že se budete i nadále vzdělávat?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

10. Považujete další vzdělání za důležitou součást vašeho života?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

11. Domníváte se, že další vzdělávání je v dnešní době nutností?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

12. Myslíte si, že jsou v dnešní době dostatečné nabídky k dalšímu vzdělávání?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

13. Je pro Vás podpora rodiny k dalšímu vzdělávání důležitá?

- ☐ Určitě ano
- ☐ Spíše ano
- ☐ Nevím
- ☐ Spíše ne
- ☐ Určitě ne

14. Kdo Vás motivoval k vašemu současnému vzdělávání?

- ☐ Zaměstnavatel
- ☐ Pracovní uplatnění
- ☐ Osobní zájmy
- ☐ Lidé z vašeho okolí
- ☐ Nadbytek volného času

Máte nějaké rady nebo doporučení pro lektory, organizační zajištění kurzu apod.?

(Prosím, vypište je zde.)

Děkujeme za Váš čas věnovaný vyplnění dotazníku.

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta
Magdalény Rettigové 4, 116 36 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

Závěrečná práce

Druh práce	Bakalářská práce
Název práce	Střední odborné školy a střední odborná učiliště jako centra celoživotního učení
Autor práce	Iva Halbichová

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům ani nemohou být vydávány za studijní vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 byla stanovena na 3 Kč.

V Praze dne:

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

.....
podpis žadatele

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

Magdalény Rettigové 4, 116 36 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce

Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř.č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				